

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол 18.06.2025 № 6

Голова вченої ради

л.-кор. НАМН України

професор

Олександр ТОЛСТАНОВ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
у сфері післядипломної освіти
(первинна спеціалізація – інтернатура)

Галузь знань:	I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність:	Дитяча хірургія
Вид освітньої діяльності:	сфера післядипломної освіти – первинна спеціалізація (інтернатура)
Професійна кваліфікація:	лікар-спеціаліст за спеціальністю «Дитяча хірургія»

Київ – 2025

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма підготовки в інтернатурі для випускників закладів вищої освіти, що готують професіоналів у галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю «Дитяча хірургія» розроблено на основі наказу МОЗ України від 22.06.2021 № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру» (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703; наказу МОЗ України від 14.07.2022 № 1219 «Про затвердження примірних програм підготовки в інтернатурі за спеціальностями «Акушерство та гінекологія», «Внутрішні хвороби», «Дитяча хірургія», «Епідеміологія», «Неврологія», «Офтальмологія», «Ортопедія і травматологія», «Педіатрія», «Психіатрія», «Хірургія», «Стоматологія», «Медична психологія», «Медицина невідкладних станів», «Інфекційні хвороби», від 16.04.2025 № 650 «Про затвердження Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я та внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 2025 р. за № 824/4423.

Метою спеціалізованого навчання у галузі дитячої хірургії є набуття знань та практичних навиків у такому обсязі, що дасть змогу самостійно проводити діагностику та лікування, а також реалізувати завдання з профілактики захворювань та зміцнення здоров'я дитячого населення.

Основа дитячої хірургії - це глибокі знання гострих і хронічних захворювань, травм, а також ургентних та планових процедур у дітей в їх до-, пери- та післяопераційних аспектах; знання принципів оперативної хірургії (включаючи малоінвазивну хірургію та трансплантологію) при найбільш частих хірургічних вроджених та набутих захворюваннях, у тому числі травматології та онкології; теоретичні знання у сфері анестезії та інтенсивної терапії у дітей. Суб'єктами вивчення являються пацієнти віком від 0 до 18 років; об'єкти вивчення: гостра та хронічна хірургічна патологія, зокрема вроджені вади розвитку, що потребують хірургічної корекції, та сучасні інноваційні технології, призначені для надання як екстреної, так і планової спеціалізованої хірургічної допомоги на різних етапах лікування.

Рецензенти:

1. Левицький
Анатолій Феодосійович

д. мед. н. професор, завідувач кафедри дитячої хірургії Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, МОЗ України, заслужений лікар України;

2. Кравчук
Борис Олексійович

д. мед. н. професор, професор кафедри торакальної хірургії та пульмонології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, МОЗ України.

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Розроблено робочою групою Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика у складі:

Прізвище, ім'я	Посада, вчене звання, науковий ступінь
БІЛЯЄВ Андрій	д.мед.н. професор, завідувач кафедри дитячої анестезіології та інтенсивної терапії НУОЗ України імені П. Л. Шупика
МАРЦИНЯК Степан	д.мед.н. професор, завідувач кафедри дитячої хірургії, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
ГОРБАТЮК Ольга	д.мед.н. професор, професор кафедри дитячої хірургії, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
РУСАК Петро	д.мед.н. професор, професор кафедри дитячої хірургії, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
МОМОТОВ Андрій	к.мед.н. доцент, доцент кафедри дитячої хірургії, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика
ГОРЕЛІК Валерія	к.мед.н. доцент, доцент кафедри дитячої хірургії, ортопедії та травматології НУОЗ України імені П. Л. Шупика

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Спеціальність «Дитяча хірургія»

Галузь знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Складник освіти	Освіта дорослих, післядипломна освіта у сфері охорони здоров'я, первинна спеціалізація (інтернатура)
Спеціальність	Дитяча хірургія
Офіційна назва освітньої програми	Дитяча хірургія
Професійна кваліфікація	Лікар-хірург дитячий
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Сертифікат лікаря-спеціаліста Обсяг програми складає: 5148 годин (33 місяці), 171,6 кредити ECTS, з яких освітня частина – 1404 години (9 місяців), 46,8 кредити ECTS (навчання на кафедрі дитячої хірургії і суміжних кафедрах); практична частина – 3744 години (24 місяці), 124,8 кредити ECTS (навчання в закладах охорони здоров'я)
Передумови вступу	Магістр за спеціальностями І2 «Медицина», І3 «Педіатрія» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення». Магістр за спеціальностями 228 «Педіатрія», 222 «Медицина», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (розповсюджується на післядипломну підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» за спеціальністю «Педіатрія»).
Форма проходження інтернатури	Очна (денна)
Мова	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.nuozu.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки лікарів-інтернів, а також їх професійна готовність до самостійної роботи за спеціальністю «Дитяча хірургія»; отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста; формування здатності застосовувати набуті знання, вміння та практичні навички в подальшій самостійній професійній діяльності.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» Спеціальність: «Дитяча хірургія» (первинна спеціалізація (інтернатура))

	Об'єкти вивчення: стан здоров'я пацієнтів віком від 0 до 18 років із гострою та хронічною хірургічною патологією, зокрема з вродженими вадами розвитку, які потребують хірургічної корекції, та сучасні інноваційні технології, призначені для надання як екстреної, так і планової спеціалізованої хірургічної допомоги на різних етапах лікування. Цілі навчання: формування професійних компетентностей лікаря-хірурга дитячого, що базуються на відповідному рівні практичної та теоретичної підготовки лікарів-інтернів для забезпечення їх професійної готовності до самостійної лікарської діяльності відповідно до звання «лікар-спеціаліст» за спеціальністю «Дитяча хірургія». Теоретичний зміст предметної області: знання клінічних фундаментальних (природничі та суспільні) та гуманітарних наук із питань охорони здоров'я населення, профілактики, діагностики та лікування гострої та хронічної хірургічної патології у дітей та підлітків на індивідуальному, родинному та популяційному рівні, необхідні для здійснення професійної діяльності лікаря-хірурга дитячого. Методи, методики та технології: методологія викладання ґрунтується на принципах інтерно-центрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання, практично- та проблемно-орієнтованого навчання, індивідуалізованого та диференційованого підходів з урахуванням конкретних освітніх потреб інтерна. Технології навчання: лекції (відео-лекції, мікро-лекції); семінарські заняття (майстер-класи, колоквиуми); практичні заняття, в тому числі симуляційні; самостійна робота; технології дистанційного навчання; клінічні розбори, робота в малих групах. Інструменти та обладнання: навчальні підрозділи (кафедри) університету мають сучасне матеріально-технічне забезпечення, що доповнюється високого рівня оснащенням потужних закладів охорони здоров'я / університетських клінік (відповідно до таблицю оснащення) для забезпечення реалізації освітніх і практичних компонентів освітньої програми, що дозволить гарантовано досягнути програмних результатів навчання.
Орієнтація освітньої програми	Освітня, прикладна (первинна спеціалізація), професійно спрямована
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма спрямована на підготовку кваліфікованих професіоналів зі спеціальності «Дитяча хірургія», які володіють сучасними знаннями і необхідними практичними навиками та спроможні розпочати професійну діяльність у закладах охорони здоров'я, міжнародних проєктах чи урядових структурах охорони здоров'я. Відповідає вимогам роботодавців у сфері охорони здоров'я. Ключові слова: охорона здоров'я, дитяча хірургія, первинна спеціалізація, лікар-хірург дитячий, компетентність, програмні результати навчання, практичні навички.
Особливості програми	Програма базується на сучасних наукових результатах і засадах доказової медицини у сфері дитячої хірургії. Програма забезпечує набуття та вдосконалення високого рівня знань і професійних навиків із питань діагностики та лікування основних хірургічних захворювань у дітей, оволодіння і засвоєння основних хірургічних навичок та етапів оперативних утручань. Узгоджена з аналогічними програмами країн Європи і США. Орієнтує на подальший розвиток, у рамках якого можлива подальша професійна та наукова кар'єра

	(теоретична та прикладна). Передбачає стажування і проходження практики у дитячих хірургічних центрах за кордоном. Орієнтована на застосування спеціальних інформаційних технологій (передачу медичної інформації, застосування експертних систем і баз даних) із метою оптимізації і підвищення ефективності діагностичного і лікувального процесу. Формує професіонала з новим клінічним мисленням, стратегічним стилем здатних генерувати інноваційні технології, викладати, проводити дослідження у сфері надання хірургічної допомоги дітям.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійна кваліфікація за ДК 003:2010
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) у системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Особистісноцентроване, особистісно орієнтоване навчання, компетентнісний підхід; активні та інтерактивні методи навчання, самонавчання; сучасні освітні технології; проблемна, інформаційно-комунікаційна, тренінгові тощо.
Оцінювання	Відповідно до наказів Міністерства охорони здоров'я України: - від 22.06.2021 № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.08.2021 за № 1081/36703 (із змінами); - від 16.04.2025 № 650 "Про затвердження Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я та внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України", зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 2025 р. за № 824/4423. Для визначення початкового рівня знань і практичних навиків на початку першого року навчання на кафедрі проводиться базовий контроль знань, що складається з двох етапів. Перший етап – перевірка рівня оволодіння практичними навиками, що проводиться у відділенні біля ліжка пацієнта із заповненням відповідних атестаційних листків, другий етап – тестовий контроль, що проводиться у вигляді вирішення тестових завдань чи у вигляді комп'ютерного контролю. Результати базового контролю враховуються при складанні індивідуального плану підготовки в інтернатурі. Викладання кожного розділу дисциплін закінчується перевіркою засвоєння практичних навиків із даної дисципліни. При завершенні очної частини першого року навчання в інтернатурі на кафедрі університету проводиться підсумковий контроль, що включає в себе тестовий контроль рівня знань та умінь, перевірку професійної практичної підготовки лікаря-інтерна, співбесіду. Практична частина підсумкового контролю знань лікарями інтернами може розпочинатись заздалегідь, шляхом їх участі в клінічних, інструментальних, санітарно-епідеміологічних обстеженнях, виробничих процесах тощо у присутності викладача. Повторне не складання підсумкового контролю кваліфікується як

	невиконання навчального плану. На перших заняттях другої частини очного циклу розглядаються стан виконання індивідуального навчального плану інтерна, дискусійні та проблемні питання, що виникли під час проходження інтернатури в закладах охорони здоров'я. По закінченні терміну підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни підлягають атестації для визначення знань і практичних навиків з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста із спеціальності «Дитяча хірургія». За період навчання в інтернатурі однією з форм атестації лікаря-інтерна являється складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) «Крок-3». Інші складові атестації лікарів-інтернів: контроль теоретичних знань і вмінь, оцінювання практичної підготовки у формі іспиту з оволодіння практичними навиками, співбесіду за спеціальністю для лікаря-інтерна, що є формою підсумкової оцінки рівня засвоєння освітньої програми інтернатури. При проведенні оцінювання володіння практичними навиками лікарі-інтерни підлягають обов'язковому контролю вміння провести обстеження пацієнта, тлумачити результати допоміжних досліджень, провести диференційний діагноз, виставити клінічний діагноз, призначити лікування конкретному пацієнту, надати невідкладну допомогу (включаючи проведення серцево-легеневої реанімації на тренажері), вирішити питання експертизи працездатності. Співбесіда як форма підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми інтернатури проводиться з кожним лікарем-інтерном. За результатами співбесіди з урахуванням оцінок попередніх етапів приймається рішення про рівень підготовки лікаря-інтерна і присвоєння йому звання лікаря-спеціаліста.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі і проблеми різного ступеню складності у галузі надання екстреної та планової хірургічної допомоги пацієнтам віком від 0 до 18 років, що передбачає застосування певного об'єму теоретичних знань та реалізації практичних навичок, отриманих під час навчання в інтернатурі, а також здатність до проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці. ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами. ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою. ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності

	(належна професійна поведінка). ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.). ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності. ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень. ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани. ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами. ЗК 14. Знати покази, протипокази, побічні дії препаратів, які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.
Професійні компетентності (ПК)	Метою навчання в інтернатурі є отримання спеціальної кваліфікації в галузі дитячої хірургії, яка, відповідно до сучасних медичних знань, дає змогу: ПК 01 Вирішення всіх діагностичних та лікувальних проблем, що стосуються дитини з хірургічною патологією. ПК 02 Надання медичних консультацій у сфері дитячої хірургії лікарям інших спеціальностей. ПК 03 Проведення оперативних втручань у дітей. ПК 04 Завідування відділенням дитячої хірургії або спеціалізованою клінікою дитячої хірургії. ПК 05 Проведення індивідуальної спеціалізованої медичної практики, а також надання медичних послуг у сфері дитячої хірургії у складі мультидисциплінарної групи. ПК 06 Участь у спеціалізованій підготовці в галузі дитячої хірургії інших лікарів, підготовці та підвищенні кваліфікації лікарів інших галузей, а також підготовці середнього медичного персоналу. ПК 07 Участь у навчально-виховних заходах серед студентів, пацієнтів та їх сімей. ПК 08 Активна участь у командах, що проводять клінічні дослідження, участь у програмах охорони здоров'я в галузі професійної діяльності. ПК 09 Участь у розгляді судових і медичних справ у страхових випадках, вирішення питань про необхідність реабілітації, визначення ступеня нанесення шкоди здоров'ю тощо. ПК 10 Видача висновків, довідок щодо дітей, які перенесли хірургічні

	захворювання. ПК 11 Участь у плануванні та реалізації проєктів щодо профілактики дитячого травматизму та хірургічних захворювань. ПК 12 Здатність приймати рішення та готовність брати на себе відповідальність за поведінку свою та дорученої йому команди. ПК 13 Вміння правильно організовувати власну роботу та гармонійну співпрацю в колективі. ПК 14 Здатність встановлювати стосунки з пацієнтом, а також із сім'єю та опікуном пацієнта, поважаючи особисту гідність та культурне, етнічне та соціальне різноманіття. ПК 15 Знання психологічних детермінант відносин лікар - пацієнт; ПК 16 Вміння надавати інформацію про стан здоров'я, прогноз та діагностичні та терапевтичні процедури.
7 – Програмні результати навчання (ПРН)	
	ПРН 1. Володіти фаховими знаннями, вміннями, навичками при виконанні практичної діяльності в галузі дитячої хірургії. ПРН 2. Здатність демонструвати високий ступінь самостійності, відповідальності при веденні хворих хірургічного профілю, визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання. ПРН 3. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану, надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану. ПРН 4. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій. ПРН 5. Проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини; розробляти та використовувати локальні протоколи надання медичної допомоги. ПРН 6. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів. ПРН 7. Організовувати роботу медичного персоналу; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами, організаціями та установами; застосовувати інструменти просування медичних послуг. ПРН 8. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, їх батьками та родичами, колегами по роботі. ПРН 9. Дотримуватися професійної доброчесності, нести відповідальність за результати лікування, профілактики, реабілітації, соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітнього процесу відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладу освіти у сфері післядипломної освіти. Викладання освітніх компонентів здійснюється науково-педагогічними працівниками з науковим ступенем за профілем спеціальності.

Матеріально-технічне забезпечення	Реалізація освітньої програми у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним забезпеченням, що відповідає вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та створює умови для набуття інтернами спеціальних компетентностей: навчальні корпуси; навчальні та навчально-наукові лабораторії; симуляційний центр; комп'ютерні класи; гуртожитки; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; спортивний зал, спортивні майданчики. Площі приміщень, що використовуються в освітньому процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Заключено договори/угоди з закладами охорони здоров'я для проходження практичної підготовки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт НУОЗ України імені П. Л. Шупика: https://www.nuozu.edu.ua/ .
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Не передбачено
Міжнародна кредитна мобільність	Не передбачено
Навчання іноземних здобувачів освіти	За умови володіння українською мовою, що підтверджується документом відповідно до чинного законодавства України.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. ГРАФІКИ ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИН ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ

Тривалість підготовки в інтернатурі: 33 місяці (5148 годин / 171,6 кредиту ECTS).

Освітня частина (НУОЗ України імені П. Л. Шупика): 9 місяців (1404 години / 46,8 кредиту ECTS); щорічно по три місяці (468 годин / 15,6 кредиту ECTS).

Практична частина (заклади охорони здоров'я): 24 місяці (3744 години / 124,8 кредиту ECTS); щорічно по вісім місяців (1248 годин / 41,6 кредиту ECTS).

Роки навчання	Початок навчання / підготовки в інтернатурі			Закінчення навчання / підготовки в інтернатурі		
	Освітня частина	Практична частина	Державна Атестація	Освітня частина	Практична частина	Державна Атестація
1	01.09	01.08		30.11	31.08	
		01.12			30.06	
2	02.01	01.08		30.03	31.12	
2		01.04			30.06	
3	01.03	01.08		31.05	28 (29).02	червень 3 року навчання

Рік підготовки	МІСЯЦІ											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1 рік	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
2 рік	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	Б	Б	Б	В
3 рік	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В

Примітки: Б – практична частина підготовки в закладі охорони здоров'я; К – освітня частина підготовки – навчання на кафедрі; В – відпустка.

2.2. Перелік обов'язкових компонентів освітньої програми – очна частина

Код обов'язкового компоненту	Назва обов'язкового компоненту	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові освітні компоненти			
ОК 01	Вступний курс: Вступ до спеціалізації дитячої хірургії	18/0,6	Залік
ОК 02	Переливання крові та її компонентів	66/2,2	Залік
ОК 03	Хірургічні інфекції, хірургічний сепсис та ВІЛ/СНІД	102/3,4	Залік
ОК 04	Травма	84/2,8	Залік
ОК 05	Ендоскопія та відеохірургія у дітей – базовий курс	60/2,0	Залік
ОК 06	Ультразвукова діагностика в практиці дитячого хірурга	60/2,0	Залік
ОК 07	Особливості солідних пухлин дитячого віку	78/2,6	Залік
ОК 08	Трансплантологія	54/1,8	Залік
ОК 09	Хірургічні захворювання голови та шиї	78/2,6	Залік
ОК 10	Торакальна хірургія	180/6,0	Залік
ОК 11	Абдомінальна хірургія	180/6,0	Залік
ОК 12	Хірургічна патологія сечовидільної системи. Порушення статевих розв'язку та аномалії статевої системи у дівчат	78/2,6	Залік
ОК 13	Ендоскопія та відеохірургія у дітей - поглиблений курс	84/2,8	Залік
ОК 14	Вади розвитку опорно-рухового апарату. Хірургія хребта	60/2,0	Залік
	Атестація	18/0,6	
Додаткові обов'язкові компоненти. Професійна підготовка			
ДОК 1	Медицина невідкладних станів	72/2,4	Залік
ДОК 2	Спеціальний курс з неонатології	42/1,4	Залік
ДОК 3	Спеціальний курс у відділенні невідкладної допомоги лікарні або у приймальному відділенні	42/1,4	Залік
Додаткові обов'язкові компоненти. Загальна підготовка			
ДОК 4	Медичне право	6/0,2	Залік
ДОК 5	Військово-медична підготовка	18/0,6	Залік
ДОК 6	Медична інформатика та біостатистика	12/0,4	Залік
ДОК 7	Імунопрофілактика	6/0,2	Залік
ДОК 8	Протидія насильству в сім'ї	6/0,2	Залік
Загалом:		1404 години / 46,8 кредити	

Перелік обов'язкових компонентів освітньої програми – заочна частина

Код обов'язкового компоненту	Назва обов'язкового компоненту	Кількість годин / кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові освітні компоненти			
ОК 01	Вступний курс: Вступ до спеціалізації дитячої хірургії	48/2,6	Залік
ОК 02	Переливання крові та її компонентів	174/7,8	Залік
ОК 03	Хірургічні інфекції, хірургічний сепсис та ВІЛ/СНІД	270/10,0	Залік
ОК 04	Травма	222/9,4	Залік
ОК 05	Ендоскопія та відеохірургія у дітей – базовий курс	156/6,2	Залік
ОК 06	Ультразвукова діагностика в практиці дитячого хірурга	162/7,4	Залік
ОК 07	Особливості солідних пухлин дитячого віку	210/8,0	Залік
ОК 08	Трансплантологія	144/5,8	Залік
ОК 09	Хірургічні захворювання голови та шиї	210/8,0	Залік
ОК 10	Торакальна хірургія	480/17,0	Залік
ОК 11	Абдомінальна хірургія	480/17,0	Залік
ОК 12	Хірургічна патологія сечовидільної системи. Порушення статевого розвитку та аномалії статевої системи у дівчат	210/9,0	Залік
ОК 13	Ендоскопія та відеохірургія у дітей - поглиблений курс	222/9,4	Залік
ОК 14	Вади розвитку опорно-рухового апарату. Хірургія хребта	156/7,2	Залік
Загалом:		3744 години / 124,8 кредити	

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ДИТЯЧА ХІРУРГІЯ»

2.3. Орієнтовний перелік практичних компонентів освітньої програми

Код практичної компоненти	Практичний компонент освітньої програми
ПК1	1. Визначення основних нормативних документів з організації охорони здоров'я та організації амбулаторно поліклінічної, спеціалізованої і невідкладної хірургічної допомоги дітям. 2. Визначення питань управління та планування в дитячій хірургічній службі (роль і сфера діяльності завідувача відділенням, головного дитячого хірурга області, міста (району) в системі управління охороною здоров'ям; планування і організація безперервного післядипломного навчання дитячих хірургів, організація освітнього процесу на кафедрі). 3. Визначення основних показників санітарної і демографічної статистики, методика, розрахунок, оцінка, аналіз діяльності поліклініки, стаціонару, дитячого хірурга. 4. Санітарно-протиепідемічна робота в дитячій хірургічній службі (санітарно – епідемічний режим у дитячому хірургічному кабінеті, відділенні поліклініки, дитячому хірургічному стаціонарі, операційному блоці; санітарна просвіта та організація роботи з формування здорового способу життя та профілактики хірургічних захворювань). 5. Основні напрями медичної та соціальної реабілітації хірургічних пацієнтів у закладах охорони здоров'я різного профілю. 6. Організація експертизи тимчасової непрацездатності. Права і обов'язки лікуючого лікаря, завідуючого відділенням при проведенні експертизи. 7. Документи, що засвідчують тимчасову непрацездатність, правила їх заповнення та видачі. Показання та порядок скерування хворих на ВКК і взаємозв'язок установ охорони здоров'я і ВКК. 8. Правові основи хірургічної допомоги дітям. Питання етики і деонтології в професійній діяльності дитячого хірурга (законодавство України про охорону здоров'я і медичну допомогу. Основні професійні обов'язки і права медичних працівників. Класифікація професійних правопорушень медичних працівників і відповідальність за їх скоєння. Медична етика і деонтологія моральних і правових норм в діяльності хірурга. Лікарська таємниця).
ПК2	1. Питання анестезіології 1.1. Основні лікарські засоби, що застосовуються в дитячій хірургії для анестезії; інгаляційні і неінгаляційні анестетики, холіноміметики й холінолітики, міорелаксанти; характеристика, механізм дії, побічні ефекти і ускладнення від їх застосування 1.2. Клініко фізіологічна оцінка загального стану хворого пацієнта - дитини; визначення ступеня ризику операцій; премедикація, підготовка хворого до загального знеболення 1.3. Види, способи і методи анестезії. Інгаляційний наркоз; критерії адекватності і контроль основних функцій організму під час загального знеболення; небезпеки і ускладнення та методи боротьби з ними 1.4. Місцеві анестетики і види місцевого знеболення 1.5. Регіональні методи знеболення. Перидуральна та спинномозкова анестезія. Показання, ускладнення 1.6. Деякі особливості передопераційної підготовки, анестезіологічного забезпечення в плановій і ургентній дитячій хірургії, у педіатрії та геронтології, у вагітних, в амбулаторній хірургії, при супутніх захворюваннях і

	деяких станах. 2. Питання реаніματοлогії: 2.1. Діагностика і реанімаційна допомога у дітей при гострій серцево-судинній і легеневій недостатності. Патофізіологія згасання і відновлення життєвих функцій організму 2.2. Прийоми і методи підтримання і відновлення життєвих функцій організму дитини: інтубація трахеї, пункція та катетеризація трахеї, коніотомія, трахеостомія, штучна вентиляція легень, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця, катетеризація центральних і периферичних вен 2.3. Надання невідкладної допомоги і реанімаційні заходи при асфіксії (утоплення, повішення, аспірація сторонніх тіл), укусах отруйних змій і комах, отруєннях газами і сипучими хімічними речовинами, грибами 3. Інтенсивна терапія 3.1. Післяопераційний період: основні принципи спостереження і догляду за хворими та інтенсивної терапії 3.2. Інтенсивна терапія при шоку (геморагічному, травматичному, анафілактичному, септичному), тромбогеморагічному синдромі 3.3. Невідкладна допомога та інтенсивна терапія при гострих ускладненнях цукрового діабету: гіперглікемічний з кетоацидозом, гіперосмолярний, гіперацетонемічний та гіпоглікемічний комах 4. Вибрані питання ізосерології: 4.1. Характеристика антигенних систем крові, їх значення в трансфузіології. Характеристика цільної крові, її компонентів, препаратів. Механізм їх лікувальної дії. Показання і протипоказання для застосування 4.2. Визначення груп крові за антигенними системами АВ0 та Rh. Проби на сумісність при переливанні компонентів крові 4.3. Методи і техніка переливання компонентів крові, посттрансфузійні реакції і ускладнення 5. Трансфузійна і інфузійна терапія та нутріціологія: 5.1. Сучасні трансфузійні та інфузійні засоби з їх патогенетичною спрямованістю і механізмом дії 5.2. Трансфузійна терапія з метою гемостазу при дефіциті клітинних елементів крові та гіповолемії. Методи визначення об'єму циркулюючої крові 5.3. Трансфузійноінфузійна терапія при дефіциті білків плазми крові і при інтоксикаціях 5.4. Коректори кислотного-лужного і водно-сольового балансу і лікувальна гемоділюція 5.5. Парентеральне харчування 5.6. Зондове та лікувальне харчування хірургічних хворих Вплив на органи і системи з метою стимуляції процесів регенерації, підвищення імунної активності організму.
ПКЗ	Абдомінальна хірургія у дітей. 1. Гострий апендицит 1.1. Класифікація, клініка і діагностика. Особливості перебігу гострого апендициту при атипових локалізаціях червоподібного відростка 1.2. Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес, перитоніт, абсцес черевної порожнини, пілефлебіт 1.3. Техніка операційних втручань при гострому апендициті 1.4. Післяопераційні ускладнення апендектомії 2. Інші захворювання тонкої кишки 2.1. Дивертикуліт Меккеля. Дивертикули тонкої кишки. Виразки тонкої

кишки (неспецифічні і специфічні).

2.2. Мезоаденіт. Клініка, діагностика, лікування

2.3. Хронічний апендицит

2.4. Зовнішні кишкові нориці

3. Гостра непрохідність кишок

3.1. Морфологічні і патофізіологічні зміни при кишкової непрохідності. Клініка і методи діагностики різних видів механічної і динамічної кишкової непрохідності

3.2. Особливості передопераційної підготовки хворих при гострій кишкової непрохідності, хірургічне лікування, операційні доступи, особливості ревізії черевної порожнини, ознаки життєздатності кишки, особливості її резекції та декомпресії. Дренування черевної порожнини. Післяопераційне лікування

3.3. Злукова хвороба. Сучасні погляди на причини злукоутворення та його попередження. Особливості втручання при злуковій непрохідності

Тромбоз і емболія судин брижі кишок

3.4. Інвагінація кишечника у дітей. Консервативна та оперативна дезінвагінація.

4. Грижі живота

4.1. Загальне вчення про грижі. Етіологія. Класифікація. Складові частини грижі. Симптоматологія і діагностика

4.2. Операційні методи лікування гриж: пахвинних, стегнових, пупкових, навколопупкових, білої лінії живота

4.3. Особливості лікування післяопераційних гриж

4.4. Невправима, защемлена грижа. Особливості хірургічного лікування

4.5. Грижі рідкісних локалізацій і внутрішні черевні грижі (передочеревинні, позаочеревні, внутрішньочеревні)

5. Хірургічні захворювання шлунку і дванадцятипалої кишки у дітей

5.1. Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки. Сучасні погляди на етіопатогенез і консервативні методи лікування

5.2. Ускладнення виразкової хвороби: перфорація, кровотеча, стеноз, пенетрація, малігнізація, внутрішні фістули

Показання і обґрунтування до хірургічних методів лікування виразкової хвороби та їх оцінка.

5.4. Хірургічна тактика при проривних і кровоточивих виразках

5.5. Інші захворювання шлунка: гостре розширення, заворот, флегмона, туберкульоз, сифіліс, безоари. Дивертикуліти дванадцятипалої кишки

5.6. Ранні ускладнення операцій на шлунку і дванадцятипалій кишці: неспроможність швів кукси дванадцятипалої кишки або анастомозу, кровотечі, анастомозити

5.7. Пізні ускладнення операцій на шлунку: пострезекційні та постваготомні синдроми

5. Хірургічні захворювання печінки у дітей

5.1. Функціональний стан печінки при хірургічній патології у дітей

5.2. Кісти (непаразитарні та паразитарні) печінки

5.3. Абсцеси печінки

5.4. Портальна гіпертензія та цироз печінки

6. Хірургічні захворювання жовчних шляхів у дітей

6.1. Жовчнокам'яна хвороба та її ускладнення. Холангіт: етіологія, патогенез, методи діагностики, особливості передопераційної підготовки хворих, місце ендоскопічних методів в комплексі передопераційної діагностики і лікування

6.2. Гострий холецистит

6.3. Хронічний (калькульозний і безкам'яний) холецистит

	6.4. Постхолецистектомічний синдром. Реконструктивні та відновлювальні операції на жовчних шляхах: діагностика ушкодження жовчних шляхів під час операцій, в найближчому і віддаленому післяопераційному періодах, методи відновлення прохідності жовчних шляхів (на дренажах, білідигестивні анастомози); операції при патології дистального відділу холедоха. 7. Хірургічні захворювання селезінки у дітей 7.1. Захворювання кровотворної системи, при яких необхідна спленектомія 7.2.Доброякісні пухлини, непаразитарні і паразитарні кісти 7.3.Методика спленектомії 8.Захворювання підшлункової залози: 8.1.Сучасні погляди на етіопатогенез гострого панкреатиту 8.2.Консервативне і хірургічне лікування гострого панкреатиту 8.3.Ускладнення гострого панкреатиту 8.4. Хронічний панкреатит. Кісти підшлункової залози (справжні і псевдокісти) 9. Травма живота: 9.1 Ушкодження шлунково-кишкового тракту сторонніми тілами 9.2.Поранення стінки живота 9.3. Травма паренхіматозних органів: печінки, селезінки 9.4. Травма порожнистих органів 9.5. Поєднана травма: живота і черепа, живота і опорнорухового апарату 10.Малоінвазивна хірургія у дітей: 10.1Ендоскопічні втручання при доброякісних і пухлинних стенозах, стриктурах і сторонніх тілах верхніх відділів травного тракту 10.2.Ендоскопічний гемостаз при кровотечах з варикозно розширених вен стравоходу: склеротерапія, накладання лігатур і кілець 10.3.Ендоскопічні методи лікування виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки та її ускладнень 10.4.Ендоскопічні операції на прямій і ободовій кишці 10.5.Ендоскопічна поліпектомія 10.6.Лапароскопічна холецистектомія, інструментарій, техніка виконання. Показання і протипоказання. Лапароскопічна холецистостомія 10.7.Лапароскопічні втручання на діафрагмі, лапароскопічна герніопластика 10.8.Лапароскопічні втручання на порожнистих органах (резекція кишки, апендектомія). 10.9.Лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії.
ПК4	1.Захворювання і травми прямої кишки та заднього проходу 1.1.Гострий парапроктит 1.2.Хронічний парапроктит – нориці прямої кишки. Ректовагінальні нориці 1.3.Геморой, консервативне і операційне лікування 1.4.Тріщини заднього проходу 1.5.Епітеліальні куприкові ходи 1.6. Дермоїдні кісти і тератоїдні пухлини промежини та позаректальних просторів 1.7. Випадіння прямої кишки 1.8. 1.8.Стриктури прямої кишки 1.9.Недостатність анального жому. Інертна пряма кишка 1.10.Травматичні ушкодження прямої кишки і промежини, діагностика. Показання до первинного зашивання ран прямої кишки і до накладання колостоми 1.11.Сторонні тіла прямої кишки. Шляхи проникнення і методи видалення

	2.Захворювання ободової кишки 2.1.Неспецифічний виразковий коліт і хвороба Крона 2.2.Дивертикули товстої кишки. Дивертикульоз, дивертикуліт 2.3. Функціональна кишкова диспепсія: подразнена товста кишка, симптоматичний (вторинний) закріп, функціональний закріп 2.4. Аномалії розвитку ободової кишки: незакінчений поворот ободової кишки, мегаколон, хвороба Гіршпрунга 2.5. Синдром Пайєра (спланхноптоз ізольований та загальний). 2.6. Кровотечі із нижніх відділів кишкового тракту 2.6.Хірургічна реабілітація хворих із ентеро- та колостомами і кишковими норицями.
ПК5	Торакальна хірургія у дітей 1.Захворювання легень та плеври 1.1. Абсцес і гангрена легень: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативні методи лікування, показання і протипоказання до хірургічного лікування та його методи; види операцій, ускладнення та їх профілактика під час операції і віддаленому післяопераційному періодах, реабілітація 1.2. Бронхоектатична хвороба 1.3. Кісти і полікістоз легень 1.4. 1.4.Спонтанний Пневмоторакс 1.5. 1.5.Легенева кровотеча 1.6. 1.6.Бронхіальні нориці 1.7. 1.7.Плеврити. Емпієма плеври. 1.8. 1.8.Гострий піопневмоторакс 2.Захворювання середостіння, стравоходу і діафрагми 2.1.Медіастиніт 2.2.Міастенія як хірургічна проблема 2.3.Езофагіти. Дивертикули стравоходу 2.4.Кардіоспазм. Ахалазія кардії 2.5. Грижі діафрагми 2.6. Сторонні тіла та травма стравоходу 2.7. Опіки стравоходу 3. Травма грудної клітки 3.1. Тупа і проникаюча травма грудної клітки. Переломи ребер і грудини. Травматична асфіксія. Плевропульмональний шок 3.2. Види пневмотораксів: закритий, відкритий, напружений. Емфізема Середостіння. 3.3. Гемоторакс (гемопневмоторакс). Поранення і розриви легень 3.4.Поранення серця. Методика зашивання ран серця. 3.5. Травматичне ушкодження діафрагми. Операційні доступи: трансабдомінальні, трансторакальні Поєднана травма грудної клітки і живота. Особливості діагностики і хірургічної тактики.
ПК6	Невідкладна дитяча урологія. 1.Аномалії розвитку (нирок, сечових шляхів, статевих органів). 1.2. Гідронефроз. 2. Запальні захворювання органів сечової та статеві систем (неспецифічні, специфічні). 2.2. Неспецифічні захворювання сечостатевих органів: гострий пієлонефрит, апостематозний нефрит, абсцес нирки, карбункул нирки, паранефрит, гострий цистит, гострий епідидіміт 3. Сечокам'яна хвороба. 4. Патологія вагінального паростку очеревини (сполучна водянка оболонки)

	яєчка, кісти сім'яного канатика). 5. Хвороби крайньої плоті (фімоз, парафімоз, сінехії) 6. Гострі захворювання яєчок (перекрут яєчка, тромбоз судин яєчка, травма яєчка, орхоепідіміти, перекрут придатка яєчка. 7. Гостра затримка сечовипускання. 7.2. Ниркова недостатність (гостра, хронічна). 8. Пошкодження органів сечової та статеві систем (Закриті та відкриті). 8.1. Закриті та відкриті ушкодження органів сечовидільної системи: нирок, сечоводів, сечового міхура, уретри 8.2. Ушкодження статевих членів, калитки і її органів 9. Патологія урахуса. 10. Патологія сечового міхура.
ПК7	1. Вади розвитку матки, яєчників та піхви 2. Порушена позаматкова вагітність 3. Рання вагітність - ускладнення 4. Апоплексія яєчника. 5. Розрив і перекрут кісти яєчника 6. 6.Піосальпінкс і пельвіоперитоніт.
ПК8	Особливості хірургії новонароджених. 1. Тератогенез. Значення спадковості. 2. Сучасні методи діагностики вроджених вад розвитку. 3. Медицина плода. 4. Дермоїдні кісти та тератоми. 5. Незарощення верхньої губи і піднебення (макростомія, колобома, ранула, синдром П'єра-Робена). 6. Пологова травма (кефалогематома, травма ключиці, параліч Дюшена-Ерба) 7. Вади розвитку черепа та мозку (черепно-мозкова грижа, краніостеноз, гідроцефалія, спинно-мозкова грижа, менінгомієлоцеле). 8. Вади розвитку легень (агенезія та аплазія, лобарна емфізема). 9. Вади розвитку стравоходу (аплазія, атрезія стравоходу, стенози стравоходу, мембрани стравоходу, подвоєння стравоходу, кісти стравоходу, короткий стравохід. стравохід Баретта). 9.1. Норицеві форми вад розвитку стравоходу (трахеостравохідні нориці, стравохідно-бронхальні нориці). 10. Вади розвитку діафрагми (істинна та хибна діафрагмальна грижа, кісти діафрагми, парастернальні грижі, релаксація діафрагми). 11. Вади розвитку шлунку (атрезії та мембрани шлунку). 11.1. Пілоростеноз. 12. Вади розвитку 12 палої кишки (атрезія, стеноз, мембрана 12 палої кишки. Аберантні судини. 13. Вади розвитку передньої черевної стінки (пупкова грижа, гастрошизіс, омфалоцеле). 13.1. Інші вади розвитку передньої черевної стінки (аплазія м'язів передньої черевної стінки, вентральна грижа, вроджені кісти і нориці пупка) 14. Вроджена кишкова непрохідність (Висока та Низька). 15. Вади розвитку та захворювання аноректальної ділянки (атрезії "ani et recti", стенози, ектопії) 16. Гостра форма хвороби Гіршпрунга. 17. Гнійні захворювання. Омфаліт. Мастит новонародженого. Некротична флегмона новонароджених 18. Некротичний ентероколіт новонародженого. Перітоніт новонароджених. 19. Синдром Ледда.

	20. Пологова травма.
ПК9	1. Загальні питання хірургічної інфекції 1.1. Збудники гнійних інфекцій, клінічне значення окремих груп мікроорганізмів, госпітальна інфекція та її профілактика. 2. Рани 2.1. Загальні дані про рани. Особливості і класифікація ран. Тактика хірурга 2.2. Первинна хірургічна обробка рани. Рання, відтермінована, пізня хірургічна обробка рани. Загоєння рани: первинне, вторинне. Ускладнення 2.3. Ушкодження сухожилків розгиначів і згиначів пальців кисті. Принципи хірургії кисті. Первинний та вторинний шов і пластика сухожилків 2.4. Ушкодження периферичних нервів: принципи діагностики ушкоджень нервів верхніх і нижніх кінцівок, доступи до нервових стовбурів, операційне лікування (невроліз, шов нерва, пластика), реабілітація 3. Захворювання опорно - рухового апарату 3.1. Гнійні захворювання кісток (остеомиєліти), суглобів (артрити) і слизових сумок (бурсити). 3.2. Специфічні інфекційні захворювання кісток і суглобів: туберкульоз, сифіліс, бруцельоз, дизентерія, гонорея 3.3. Дегенеративні і дистрофічні захворювання суглобів і хребта. 3.4. Пункція суглобів 3.5. Атипові форми остеомиєліта. 4. Гнійна рана 4.1. Етіопатогенез ранової інфекції і фактори, які впливають на її розвиток. Фази ранового процесу 4.2. Хірургічні, фармакологічні і фізичні методи профілактики та лікування ранової інфекції у дітей 5. Місцеві гнійні запальні процеси 5.1. Гнійні запалення шкіри і підшкірної клітковини: фурункул, фурункульоз, бешиха, еризипелоїд, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона 5.2. Бактерійні інфекції глибоких шарів тканин і клітковинних просторів шиї: фасціїти, міонекроз, флегмони (аксілярна, субпекторальна) 5.3. Глибокі субфасціальні і міжм'язеві флегмони кінцівок 5.4. Флегмони заочеревинного простору і тазу 5.5. Гнійні захворювання кисті і стопи (панариції, флегмони) 5.6. Гнійні процеси в грудній залозі. Лактаційний мастит. Принципи лікування початкових і гнійних форм лактаційного маститу 6. Сепсис 6.1. Епідеміологія і класифікація сепсису 6.2. Патогенез сепсису 6.3. Лікування сепсису у дітей: хірургічні аспекти, антибактерійна терапія, імунотокорекція, обґрунтування різних напрямків інтенсивної терапії 7. Перитоніт і залишкові гнійники черевної порожнини 7.1. Сучасний стан проблеми перитоніту. Класифікація. Абдомінальний сепсис 7.2. Клініка і діагностика перитоніту 7.3. Патогенез гострого перитоніту. 7.4. Лікування розповсюдженого гнійного перитоніту і абдомінального сепсису 7.5. Залишкові гнійники черевної порожнини та способи їх дренирування 8. Специфічні інфекції 8.1. Анаеробна інфекція (газова гангрена) 8.2. Правець і сказ 8.3. Проблеми ВІЛ-інфекції в хірургії.

ПК10	1. Загальні відомості про травми опорно-рухового апарату у дітей 1.1. Механогенез травми і види переломів кісток у дітей різних вікових груп. Причини і види зміщення кісткових уламків. Реакція організму на травму. Травматичний шок 1.2. Травматичний токсикоз. Підфасціальний фасціостиск 1.3. Ускладнення при переломах кісток: жирова емболія (легенева, мозкова, змішана), тромбоемболічні ускладнення, дисеміноване внутрішньосудинне зсідання крові (ДВЗ -синдром), тромбоемболія легеневої артерії 2. Основні принципи лікування хворих з переломами кісток в залежності від віку 2.1. Лікування закритих переломів кісток: одномоментна ручна репозиція уламків, лікування екстензійним методом 2.2. Операційне лікування закритих переломів кісток (закритий і відкритий остеосинтез), апаратний компресійно-дистракційний остеосинтез 2.3. Операційне лікування відкритих переломів кісток. Ампутація та реплантація сегментів кінцівок 2.4. Помилки та ускладнення під час лікування переломів кісток: організаційні, діагностичні, при застосуванні одномоментної репозиції і гіпсової пов'язки, скелетному витязі, операційному лікуванні. Синдром карпального каналу. Ішемічна контрактура Фолькмана 3. Посегментні травми суглобів і кісток, основні принципи їх діагностики та лікування 3.1. Вивихи і переломи кісток плечового поясу і верхньої кінцівки 3.2. Вивихи і переломи кісток нижньої кінцівки 3.3. Переломи кісток таза: переломи кульшової западини, переломи кісток з ушкодженням тазових органів 3.4. Травматичні ушкодження суглобів. Розриви зв'язок суглобів. 3.5. Травма черепа, головного мозку, хребта та спинного мозку. 3.6. Травма тазу. Стиснення м'яких тканин.
ПК11	1. Сучасний стан проблеми та основи теоретичної і клінічної онкології 1.1. Сучасна уява про виникнення злоякісного пухлинного росту. Канцерогенез. Клінічні стадії та морфологія раку. 1.2. Основні принципи діагностики онкологічних захворювань і особливості обстеження онкологічних хворих - дітей. Організація онкологічної допомоги дітям. Основні принципи лікування онкологічних дітей: комбінованого і комплексного, хірургічного, променевого; хіміотерапія, гормонотерапія, імунотерапія. Реабілітація і диспансеризація онкологічних хворих 2. Кісти, пухлини шиї та грудної клітки 2.1. Кісти шиї 2.2. Рак щитоподібної залози 2.3. Доброякісні і злоякісні пухлини легень, середостіння. 2.4. Доброякісні пухлини грудної залози. Рак грудної залози 3. Пухлини органів черевної порожнини 3.1. Рак шлунка 3.2. Доброякісні пухлини шлунка і тонкої кишки 3.3. Рак печінки: первинний, метастатичний 3.4. Рак підшлункової залози 3.5. Рак ободової і прямої кишки 3.6. Доброякісні пухлини ободової і прямої кишки 4. Пухлини статевих та сечовивідних систем. 4.1. Злоякісні пухлини жіночих статевих органів: рак ендометрія, рак яєчників, трофобластичні хвороби (простий пухирний занесок, проліферуючий пухирний

	занесок, хоріокарцинома) 4.2. Пухлини нирок: аденокарцинома, саркома, нефробластома (пухлина Вільмса); папілярний і плоскоклітинний рак ниркової миски та сечоводу 4.3. Папілома, Пухлини яєчок: семіноми і несеміномні пухлини (ембріональний рак, тератобластома, хорікарцинома, рак жовточного мішка) 5. Пухлини шкіри, м'яких тканин, кісток 5.1. Базаліома. Плоскоклітинний рак шкіри. Меланома шкіри 5.2. Злоякісні пухлини кісток і м'яких тканин, остеогенна і періостальна саркома, хондросаркома, саркома Юінга, ретикулосаркома, ліпосаркома, злоякісна фіброзна гістіоцитома, фібросаркома, синовіальна саркома, рабдоміосаркома 5.3. Доброякісні пухлини шкіри і м'яких тканин 6. Гемобластози. Лімфогранулематоз (хвороба Ходжкіна). Лімфосаркоми (неходжкінські лімфоми). Множинна мієлома.
ПК12	1. Організація амбулаторної хірургічної допомоги дітям 1.1. Правові нормативи діяльності дитячого хірурга в поліклініці 1.2. Диспансерний огляд за хворими дітьми 1.3. Експертиза тимчасової непрацездатності хірургічних хворих, ЛКК 2. Гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини 2.1. Панарицій. Види, техніка операцій 2.2. Абсцеси, флегмони, карбункули, фурункули, гідраденіти 3. Негнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини 4. 3.1. Атероми, ліпоми, фіброліпоми, фіброми 4.2. Ганглії. Види, техніка операцій 4.3. Врослі нігті. Техніка операцій 4. Профілактичні огляди дітей та вибір пацієнтів для планового оздоровлення.
ПК13	1. Опіки і опікова хвороба у дітей 1.1. Організація медичної допомоги. Актуальність і частота опіків у дітей. 1.2. Класифікація опіків. Визначення глибини та площі опіку 1.3. Загальні принципи місцевого лікування при поверхневих і обмежених глибоких опіках: самодопомога, перша медична допомога, пов'язочні і безпов'язочні методи. Невідкладні і ранні тотальні некректомії з одночасною і відтермінованою трансплантацією автошкіри 1.4. Стадії опікової хвороби. Опіковий шок (патогенез, клініка, лікування). Гостра опікова токсемія (патогенез, клініка, лікування). Опікова септикотоксемія (патогенез, клініка, лікування) 1.5. Перша медична і лікарська допомога при великих опіках і місцеве лікування на різних стадіях опікової хвороби. Етапні некректомії і критерії готовності до трансплантації автошкіри. Застосування автогетеротрансплантатів для закриття рани. Місцеве лікування в умовах палат з абактерійним і регульованим за температурою повітрям 1.6. Період реконвалесценції. Реабілітація 2. Опіки іншими факторами 2.1. Електричні і електротермічні опіки 2.2. Хімічні і термохімічні опіки 2.3. Променеві опіки 2.4. Комбіновані опіки 3. Відмороження 3.1. Симптоми і диференційна діагностика відморожень. Ускладнення, супутні захворювання і ушкодження при відмороженні. Фактори, сприяючі виникненню відморожень і замерзанню. Перше допомога і лікування при відмороженнях і замерзаннях.

ПК14	1. Загальні питання анатомії та патофізіології серцево-судинної системи анатомія серця і судин. Анатомія та основи нормальної фізіології серцево-судинної системи. Кола кровообігу. Коронарний кровообіг. Аномалії внутрішньогрудного розташування серця 2. Спеціальні інструментальні методи діагностики хірургічних захворювань серця і судин 2.1. Променеві методи діагностики захворювань серця і судин 2.2. Інвазивні методи діагностики хвороб серця. Ангіографія, коронарорентрикулографія. Показання і протипоказання до інтервенційної діагностики. Принципи діагностики патофізіологічних, гемодинамічних та морфологічних змін у дітей. 3. Вроджені вади серця. Загальні питання. Принципи діагностики та лікування 4. Невідкладна хірургія у дітей. Гострі захворювання та пошкодження серця та магістральних судин 4.1. Закриті та відкриті травми серця та інородні тіла серця. Хірургічна тактика, операційні доступи, шов рани серця 4.2. Травми магістральних судин. 4.3. Спеціальні екстракорпоральні методики: гемосорбція, плазмаферез, імуносорбція, ЕКМО.
ПК15	1. Хірургічне лікування захворювань щитоподібної та парашитоподібних залоз 1.1. Тиротоксикоз 1.2. Ендемічний зоб. Вузловий зоб. Аденома щитоподібної залози 1.3. Операції на щитоподібній залозі 1.4. Хронічні тироїдити (Хашимото, Ріделя) 1.5. Гіперпаратироз. Операції на парашитоподібних залозах 2. Хірургічне лікування захворювань інсулярного апарату підшлункової залози 2.1. Цукровий діабет: ураження внутрішніх органів і судин 2.2. Цукровий діабет і хірургічні захворювання, особливості передопераційної підготовки, вибору знеболення і ведення післяопераційного періоду у дітей 3. Хірургічне лікування захворювань наднирників і оваріальної гіперандрогенії 3.1. Пухлини мозкового шару наднирників 3.2. Пухлини кіркового шару наднирників 3.3. Аддісонова хвороба 3.4. Синдром Штейна-Левентала.
ПК16	1. Операції при варикозному розширенні вен нижньої кінцівки: Маделунга, Нарата, Бебкока, Кляппа Операція Лінтона- Кокета 2. Флебектозія яремної вени 3. Ультрасонографія судин нижніх кінцівок 4. Реовазографія 5. Капіляроскопія 6. Флебографія 7. Автофенозні шунтуючі операції на артеріях нижніх кінцівок 8. Накладання джгута. 9. Наладання судинного шва.
ПК17	1. Організація трансплантологічної допомоги населенню: основні етапи розвитку трансплантації органів і створення штучних органів; організація служби гемодіалізу і трансплантації органів в Україні, законодавчі та нормативні акти з трансплантації органів та інших анатомічних тканин людини; питання етики та деонтології, диспансеризація, МСЕК та реабілітація хворих з трансплантованими органами, інвалідність 2. Трансплантаційна імунологія: головний комплекс гістосумісності, його

	роль при трансплантації різних органів, клінічні аспекти типування тканин; імунобіологія відторгнення трансплантату (трансплантаційні антигени, розпізнавання антигенів, клітинні механізми відторгнення, роль цитокінів та їх рецепторів, види відторгнення); імуносупресія при трансплантації: імунологічний моніторинг. 3. Донорське забезпечення трансплантації: етичні, соціально правові та релігійні аспекти донорства органів; визначення поняття смерті, підтримка гомеостазу після смерті мозку; живі донори при трансплантації органів, хірургічна техніка вилучення донорських органів, їх консервація і підготовка до трансплантації 4. Трансплантація нирки у дітей: показання та протипоказання до трансплантації нирки, підбір та підготовка хворого; гемодіаліз у підготовці хворих до трансплантації нирки, анестезіологічне забезпечення, хірургічні принципи операції трансплантації нирки від живого донора та від трупного донора; хірургічні ускладнення цих операцій; сучасна імуносупресія при трансплантації нирки; ведення хворих із трансплантованою ниркою у пізньому післяопераційному періоді; результати трансплантації нирки і перспективи розвитку в Україні 5. Трансплантація однієї або двох легень: показання та протипоказання до трансплантації легень і обох легень; імуносупресія при трансплантації легень, інтраопераційні ранні та пізні ускладнення 6. Ортотопічна трансплантація печінки: показання та протипоказання, передопераційна підготовка пацієнтів реципієнтів і хірургічна техніка трансплантації, післяопераційні ускладнення 7. Пересадка підшлункової залози: протипоказання до трансплантації, оклюзія протоків залози, виведення секрету підшлункової залози в сечовий міхур кишку; післяопераційний період. Трансплантація острівцевих клітин 8. Трансплантація серця: показання та протипоказання до трансплантації серця, відбір та підготовка потенційних реципієнтів, ортотопічна та ектопічна трансплантація серця, лікування пацієнта на госпітальному і постгоспітальному етапах; імуносупресивна терапія після трансплантації серця; гостре та хронічне відторгнення, діагностика і лікування.
ПК18	1. Ушкодження кісток черепа: переломи склепіння черепа, переломи основи черепа. Комбіновані пошкодження. Особливості з віком. 2. Закриті ушкодження головного мозку: струс, забій і стиснення головного мозку. Особливості з віком. 3. Травматичні внутрішньочерепні крововиливи: епідуральні, субдуральні, субарахноїдальні, внутрішньо-шлуночкові та внутрішньо мозкові крововиливи, набряк головного мозку 4. Відкриті ушкодження головного мозку 5. Поєднана черепно-мозкова травма з іншими ушкодженнями. 6. Травма хребта та спинного мозку.
ПК19	1. Новонароджена дитина: доношена, недоношена, зріла не зріла. Росто вагові показники розвитку дитини першого року життя. 2. Вигодовування дітей: грудне, штучне, введення докормів та прикормів. 3. Особливості розвитку ЦНС, вікові особливості 4. особливості розвитку органів дихання, стридор, ларингіти, трахеїти 5. Особливості розвитку системи травлення, зригування, синдром блювання, функціональні порушення спорожнення. 6. Системний червоний вовчак в практиці педіатра та хірурга 7. Календар щеплень, показання та протипоказання. 8. Система виділення: нирки вікові показники та недуги.

ПК20	1. Теорія діагнозу 1.1. Оформлення клінічної документації на померлого хворого у дитячих відділеннях хірургічного профілю. 1.2. Оформлення лікарського свідоцтва про смерть дитини 1.3. Вимоги до діагнозу 1.4. Правила формулювання діагнозу 1.5. Структура та логіка діагнозу 1.6. Особливості побудови діагнозу при хірургічній патології у дітей. 1.7. Особливості розтину хворих з хірургічною патологією у дітей 1.8. Правила написання протоколу розтину у дітей 2. Лікарсько контрольна комісія та клініко патологоанатомічна конференція 2.1. Організація та проведення лікарсько контрольної комісії 2.2. Організація та проведення клініко патологоанатомічної конференції 3. Прижиттєва морфологічна діагностика 3.1. Прижиттєва діагностика захворювань за даними біопсій. Дослідження післяопераційного матеріалу, висновки патолога за прижиттєвою діагностикою 4. Оформлення ЛКК дитини інваліда, а також за для надання соціальної допомоги згідно наказу МОЗ України.
------	---

Примітки.

Практична частина підготовки лікаря-інтерна за спеціальністю «Дитяча хірургія» проводиться в закладах охорони здоров'я за такими напрямками:

- поліклініка (травматолог);
- поліклініка (хірург);
- приймальне відділення;
- реанімаційне відділення (дітей старшого віку);
- реанімаційне відділення (дітей молодшого віку);
- хірургічне відділення (планові пацієнти);
- хірургічне відділення (гнійні пацієнти);
- хірургічне відділення (урологічні пацієнти).

Під час навчання в закладах охорони здоров'я керівник практичної підготовки та керівник лікаря-інтерна на кафедрі мають забезпечити можливість ротації лікаря-інтерна між різними відділеннями / кабінетами / установами медичної допомоги.

Під час навчання в закладах охорони здоров'я лікарі-інтерни ведуть облік виконаних практичних навиків, як виконаних самостійно, так і під керівництвом або при допомозі керівника лікаря-інтерна відповідно до переліку.

3. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Курс (блок) 1	Вступний курс: Вступ до спеціалізації дитячої хірургії	
Навчальна мета	Виклад основної інформації, що визначає сферу дитячої хірургії.	
Знання	Уміння	
1. Історія розвитку дитячої хірургії: короткий огляд. 2. Передові та новітні хірургічні технології та інновації. 3. Екстракорпоральна підтримка життєдіяльності при серцево-легеневій недостатності. 4. Принципи нутритивної підтримки пацієнтів. 5. Загальні принципи анестезії у дітей. 6. Оцінка клінічних результатів та методи покращення якості, хірургічної допомоги дітям 7. Етика і деонтологія в практиці дитячого хірурга. 8. Хірургічний догляд орієнтований на пацієнта та його родину.	1. Вміти проконсультувати матір та надати доцільну інформацію щодо раціонального вигодовування дитини. 2. Вміти надати консультацію родині вагітної жінки при встановленні пренатального діагнозу вродженої вади розвитку, що потребує хірургічної корекції. 3. Вміти інтерпретувати результати пренатального скринінгу за наявності вад розвитку плода. 4. Вміти стабілізувати стан новонародженої дитини та надати реанімаційну допомогу. 5. Вміти провести клініко-лабораторне та інструментальне обстеження новонародженого. 6. Вміти проводити передопераційну підготовку пацієнта дитячого віку з хірургічною патологією. 7. Вміти проводити зондове годування у дітей різного віку. 8. Вміти проконсультувати матір та надати доцільну інформацію щодо стану дитини, тактики лікування. 9. Вміти стабілізувати стан новонародженої дитини та надати реанімаційну допомогу. 10. Вміти провести клініко-лабораторне та інструментальне обстеження дітей різного віку перед операцією. 11. Вміти провести підготовку операційного поля, укладку пацієнта перед операцією залежно від запланованого втручання (відкрита, малоінвазивна хірургія).	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Зондове годування дітей різного віку	C	25
2. Постановка назогастрального зонда, декомпресія шлунка у дітей різного віку	C	10
3. Очисна клізма	C	50
4. Сифонна клізма, її особливості у дітей раннього віку	D	80

5. Положення пацієнта на операційному столі (відповідно до виду хірургічного втручання)	C	20
6. Обробка, підготовка операційного поля (залежно від операційного доступу)	C	15
7. ПХО рани	C	25
8. Транспортування новонародженої дитини в операційну	C	10
9. Забезпечення теплового режиму дітей раннього віку у ранньому післяопераційному періоді	C	50
10. Катетеризація сечового міхура у дітей різного віку	D	80
Курс (блок) 2	Переливання крові та її компонентів	
Навчальна мета	Отримання знань та практичних навичок у галузі основ трансфузійної медицини, в т. ч. принципи організації служби крові та банку крові, забору та переливання крові та її компонентів. Вступ до проблеми раціонального лікування кров'ю та її компонентами. Розуміння посттрансфузійних ускладнень, а також побічних явищ і реакцій	
Знання	Уміння	
1. Принципи організації служби крові: а) організаційна структура служби крові в Україні, б) правові підстави функціонування державних підрозділів служби крові, лікарняних банків крові, лабораторій трансфузійної імунології, в) організація переливання компонентів крові в медичних установах, принципи співпраці з підрозділами державної служби крові. 2. Завдання лікарняного банку крові: а) принципи роботи лікарняного банку крові, б) роль та завдання лікаря, відповідального за гемотрансфузію, г) оформлення замовлень на кров та її компоненти, д) документація лікарняного банку крові, е) документація гемотрансфузії у відділеннях. 3. Принципи забору крові, поділу компонентів крові, тестування та розподілу: а) види компонентів крові, б) способи їх отримання, в) параметри контролю якості,	1. Основні імуногематологічні тести, що проводяться перед переливанням крові: а) визначення груп крові, б) проведення серологічного тесту на сумісність, в) документація дослідження. 2. проведення переливання крові: а) відбір зразків крові для аналізів, проведених перед переливанням, б) обробка контейнерів, що містять кров та її компоненти, в) ідентифікація одержувача та контроль документації, г) виконання процедури переливання, д) спостереження за пацієнтом під час та після переливання. 3. процедура після переливання крові: а) обробка залишків переливання, б) відбір зразків для тестування у разі посттрансфузійних ускладнень, в) повідомлення про побічні явища та реакції.	

г) спеціалізовані компоненти крові: збіднені лейкоцитами, опромінені, інактивовані, д) умови та спосіб зберігання та транспортування крові з особливим упором на забезпечення належної безпеки. 4. Раціональне лікування кров'ю та її компонентами: а) трансфузіологічні аспекти лікування анемії, б) клінічні показання до переливання концентратів тромбоцитів, в) клінічне застосування гранулоцитарного концентрату, г) показання до використання свіжозамороженої плазми та кріопреципітату, д) показання до застосування препаратів крові: альбуміну, імуноглобулінів, концентратів факторів згортання крові. 5. Трансфузійна імунологія: а) клінічно важливі групові системи еритроцитів, б) поняття імунних антитіл, в) тест серологічної сумісності, д) документація результатів випробувань, д) обсяг досліджень лабораторії трансфузійної імунології, ф) принципи документування аналізів груп крові, ж) материнсько-плодовий конфлікт. 6. Безпечність крові та її компонентів: а) методи запобігання передачі патогенів через кров, її компоненти та продукти крові, б) принципи безпечного використання крові та її компонентів, в) обстежень перед переливанням крові, д) метод вибірки для випробування, е) метод контролю крові, що переливається, г) виконання процедури переливання, з) спостереження за пацієнтом під час та після переливання; і) документація щодо процедури переливання. 7. Побічні явища та реакції: а) типи посттрансфузійних ускладнень:	
--	--

негемолітичні реакції після трансфузії, гемолітичні реакції після трансфузії, б) допомога у разі ускладнень, в) повідомлення про побічні реакції, побічні явища та події, які були виявлені до переливання (англ. nearmiss events).		
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Пункція та катетеризація вени (периферичної та центральної)	C	25
2. Венесекція	C	10
3. Переливання крові та її замінників	C	50
4. Визначення групи крові	D	80
5. Проведення серологічного тесту на сумісність	C	20
6. Відбір зразків крові для аналізів, проведених перед переливанням	C	15
7. Виконання процедури переливання	C	15
8. Відбір зразків для тестування у разі посттрансфузійних ускладнень	C	5
Курс (блок) 3	Хірургічні інфекції, хірургічний сепсис та ВІЛ/СНІД	
Навчальна мета	Набути знань з основ епідеміології інфекцій, мікробіології та основ лікування інфекцій, що передаються парентеральним шляхом, а також спеціальних запобіжних заходів у разі гепатиту та вірусоносіїв ВІЛ/СНІДу.	
Знання	Уміння	
1. Бактеріальні інфекції: а) періопераційне застосування антибіотиків для профілактики інфекцій, визначення ризику зараження, тривала профілактика в групах високого ризику. 2. Грибкові інфекції при септичних ускладненнях - профілактика та лікування. 3. Вірусні інфекції (крім ВІЛ): а) епідеміологія та лікування вірусних гепатитів, б) постконтактна та передконтактна профілактика інфекцій вірусних гепатитів, в) зараження вірусом герпесу: ЦМВ та вірусом Herpes-zoster, раннє лікування. 4. ВІЛ/СНІД-інфекції:	1. Призначити антибактеріальні препарати у перед- та післяопераційному періоді. 2. Обробка рук хірурга. 3. Обробка операційного поля. 4. Раннє лікування при операціях, пов'язаних з інфекцією: збір матеріалу для дослідження мікробіологічної та бактеріальної резистентності, правила підбору антибіотиків. 5. Лікування септичних ускладнень, резистентної мікробної популяції, синдрому системної запальної реакції, принципи лікування, включаючи препарати широкого спектру дії та доведеної ефективності. 6. Профілактика інфекцій. 7. Постконтактна профілактика.	

а) епідеміологія ВІЛ-інфекції, б) патогенез та діагностика ВІЛ-інфекцій, в) клінічна картина СНІДу, г) опортуністичні інфекції та новоутворення при перебігу СНІДу, е) інфекції та новоутворення, поширені у людей з ВІЛ, ф) антиретровірусне лікування, г) ВІЛ-інфекція та захворювання печінки - ко-інфекція HBV та HCV.		
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Обробка рук хірурга	D	100
2. Обробка операційного поля	D	100
3. Контроль стерильності інструментарію	D	30
4. ПХО рани	D	15
5. Видалення стороннього тіла з рани	D	12
6. Розкриття і дренивання абсцесу, флегмони	D	25
7. Краєва резекція нігтьової пластини	C	15
8. Розкриття крайньої плоті при баланопоститі	C	15
9. Забір біологічного матеріалу для бактеріологічного дослідження	D	25
10. Розкриття, дренивання маститу новонароджених	C	15
11. Операції при парапроктиті у новонароджених дітей	B	12
12. Операції при параректальній нориці у дітей різного віку	C	25
13. Операція остеоперфоррації у пацієнтів з гострим гематогенним остеомієлітом	C	15
14. Пункція суглоба у новонародженого з остеомієлітом	C	15
15. Некрсеквестректомія при кістковому панариції	C	25
16. Оперативне лікування підшкірного панарицію	C	15
17. Санація пупкової рани у пацієнтів з омфалітом	D	10
Курс (блок) 4	Травма	
Навчальна мета	Після закінчення курсу лікар повинен оволодіти принципами та специфікою лікування дитячих травм	

Знання	Уміння	
1. Профілактика дитячого травматизму. 2. Немовлята та діти старшого віку, як постраждали від нещасних випадків. Принципи надання допомоги в надзвичайних ситуаціях. 3. Травми грудної клітини. 4. Травми живота. 5. Травми органів сечостатевої системи. 6. Травми опорно-рухового апарату. 7. Ушкодження кисті, м'яких тканин кінцівок. 8. Травми центральної нервової системи. 9. Ушкодження судин. 10. Опіки. 11. Жорстоке поводження з дитиною. 12. Пологовий травматизм.	1. Невідкладна допомога на місці пригоди. 2. Надати невідкладну допомогу хворим в термінальних ситуаціях (масаж серця та інші заходи для відновлення його роботи, штучне дихання, термінова трахеостомія, методи зупинки зовнішньої кровотечі, профілактика та лікування шоку, промивання шлунка при отруєннях та інші маніпуляції). 3. Визначити покази для госпіталізації за профілем та організувати її. 4. Транспортна іммобілізація. 5. ПХО рани.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Транспортна іммобілізація кінцівки	D	15
2. Етапне гіпсування за Понсеті при вродженій клишоногості	C	20
3. Ампутації	C	5
4. Операції з відновлення сухожиль	B	10
5. Виконання FAST протоколу	D	20
6. Металоостеосинтез при хірургічному лікуванні переломів	C	20
7. Допомога на догоспітальному етапі при травмі тазу	C	10
8. Зупинка зовнішньої кровотечі	C	15
9. Закрита репозиція та накладання гіпсових пов'язок при переломах кісток у дітей	C	15
10. Закрите впралення пронаційного підзвиху голівки променевої кістки у дітей	C	15
11. Накладання скелетного витяжіння	C	20
12. Пункція суглоба	D	25
13. Лапаротомія з приводу травми живота	C	5
14. Торакотомія з приводу торакаотної травми	C	5
15. Плевральна пункція	C	10

16. Дренування плевральної порожнини за Бюлау	С	5
Курс (блок) 5	Ендоскопія та відеохірургія у дітей - базовий курс	
Навчальна мета	Набути базових знань про показання для проведення та техніку виконання ендоскопічних процедур у дітей	
Знання	Уміння	
1. Ознайомлення слухача курсу з основними відеохірургічними та ендоскопічними методиками. 2. Торакоскопія та лапароскопія, інструменти, що використовуються для цих процедур. 3. Огляд показань до цих процедур з урахуванням специфіки дитячого віку, ролі малоінвазивної хірургії в дитячій хірургії. 4. Обмеження та ускладнення ендоскопічних процедур.	1. Практичні вправи на тренажерах (переміщення предметів, інтракорпоральний шов, зупинка кровотечі).	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Накладання троакара в ділянці пупка	С	15
2. Введення додаткових маніпуляторів	С	20
3. Дисекція тканин	В	25
4. Екстракорпоральний шов	С	5
5. Формування петлі Редера	С	5
6. Накладання пневмоперитонеума	С	15
7. Інсуфляція, іригація та аспірація	С	20
8. Лапароскопічна асистенція	Д	25
9. Монополярна коагуляція тканин	С	5
10. Біполярна коагуляція тканин	С	5
11. Видалення портів	С	10
12. Закриття ран після ендоскопічних операцій	С	5
Курс (блок) 6	Ультразвукова діагностика в практиці дитячого хірурга	
Навчальна мета	Після закінчення курсу лікар повинен провести та інтерпретувати результати ультразвукового дослідження при невідкладних станах у дитячій хірургії	
Знання	Уміння	
1. Режими ультразвукового дослідження. 2. Знання про можливі фізичні артефакти та діагностичні пастки.	1. Вибір датчика для дослідження. 2. Визначити УЗ ознаки вільної рідини в черевній порожнині. 3. Провести FAST протокол.	

3. Обговорити з медичним техніком, який відповідає за експлуатацію, прийоми керування сканером.		
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Визначення вільної рідини в черевній порожнині	C	15
2. Проведення FAST протоколу	C	20
3. Візуалізація центральних судин з метою проведення пункції	D	25
4. Пункція яремної вени з ультразвуковою навігацією	C	15
5. Пункційна біопсія печінки з ультразвуковою навігацією	C	5
6. Пункція кістозного утворення черевної порожнини та заочеревинного простору з ультразвуковою навігацією	C	15
Курс (блок) 7	Особливості солідних пухлин дитячого віку	
Мета курсу:	Ознайомити студентів з питаннями та специфікою дитячої онкології	
Знання	Уміння	
1. Основні принципи дитячої онкології, генетичні аспекти раку, основи променевої терапії. 2. Пухлина Вільмса (нефробластома). 3. Нейробластома. 4. Доброякісні пухлини печінки. 5. Злоякісні пухлини печінки. 6. Пухлини травного каналу. 7. Діагностика та лікування рабдоміосаркоми. 8. Інші пухлини м'яких тканин. 9. Тератоми та інші похідні з статевих клітин пухлини. 10. Ходжкінська та неходжськініські лімфоми. 11. Пухлини яєчника. 12. Пухлини яєчка. 13. Пухлини наднирників. 14. Пухлини легень та грудної стінки. 15. Пухлини кісток. 16. Пухлини мозку.	1. Освоїти техніку біопсії пухлинних утворень у дітей. 2. Вміти провести забезпечення прохідності дихальних шляхів у дітей з пухлинами шиї. 3. Освоїти техніку накладання грахеостоми. 4. Вміти проводити заміну трахеостомічної трубки. 5. Вміти проводити діагностику ускладнень пухлин черевної порожнини (шлунково-кишкова кровотеча, кишкова непрохідність). 6. Вміти проводити діагностику ускладнень пухлин грудної клітки, оцінка рентгенограм. 7. Освоїти техніку плевральної пункції у дітей різних вікових груп. 8. Вміти проводити дренування плевральної порожнини за Бюлау. 9. Вміти забезпечити актане дренування плевральної порожнини.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних

		процедур (за можливості визначення)
1. Відкрита та лапароскопічна біопсія пухлини черевної порожнини	C	10
2. Лімфаденектомія будь-якої локалізації	C	10
3. Кісткова трепан-біопсія	C	15
4. Операція при раку нирки	B	5
5. Операції при нейробластомі	B	5
6. Хірургія пухлини яєчників	B	5
7. Хірургія пухлини яєчка	B	5
8. Пункційна біопсія печінки з ультразвуковою та лапароскопічною навігацією	C	10
9. Пункція кістозного утворення черевної порожнини та заочеревинного простору з ультразвуковою навігацією		10
Курс (блок) 8	Трансплантологія	
Навчальна мета	Після закінчення курсу лікар повинен бути обізнаним з основними принципами трансплантації органів, правовими основами трансплантації в Україні	
Знання	Уміння	
1. Основні принципи та праві основи трансплантації. 2. Знання основних питань, пов'язаних із заготівлею та трансплантацією органів. 3. Правила та методи підтвердження смерті мозку. 4. Показання та методи трансплантації органів у дітей. 5. Основні правила ведення пацієнтів після трансплантації органів. 6. Трансплантація нирки. 7. Трансплантація підшлункової залози та острівцевих клітин. 8. Трансплантація печінки. 9. Трансплантація кишківника у дітей. 10. Трансплантація серця. 11. Трансплантація легень. 12. Хірургічні наслідки асоційовані з трансплантацією кісткового мозку у дітей.	1. Ведення пацієнтів у перед- та післятрансплантаційному періоді. 2. Вміти провести інтраопераційну оцінку кровотоку донорського органу. 3. Вміти розпізнавати посттрансплантаційні ускладнення. 4. Вміти провести підготовку органу для трансплантації (забезпечення холодового режиму).	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)

1. Пункція, катетризація периферичної вени	D	50
2. Пункція, катетризація центральної вени	C	10
3. Постановка судинних портів	C	5
4. Артеріовенозна нориця для діалізу	B	5
5. Пункція, катетризація периферичної артерії	C	5
6. Підготовка органу для трансплантації		
Курс (блок) 9	Хірургічні захворювання голови та шиї	
Навчальна мета	Після закінчення курсу лікар повинен знати патогенез виникнення, клінічні прояви та принципи лікування хірургічних захворювань голови і шиї у дітей	
Знання	Уміння	
1. Щелепно-лицеві вади розвитку. 2. Розуміння і турбота про дітей з розщелиною губи та піднебіння. 3. Отоларингологічні розлади. 4. Слинні залози. 5. Ураження лімфатичних вузлів. 6. Ураження щитоподібної та прищитоподібних залоз. 7. Кісти шиї. 8. Кривошия.	1. Вміти проводити трахеостомію. 2. Вміти проводити догляд за трахеостоєю. 3. Вміти проводити зондове годування у дітей.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Трахеостомія	C	10
2. Заміна трахеостомічної трубки	C	15
3. Хірургія кривоший	B	5
4. Хірургія бічної або середньої кістки шиї чи нориці	B	15
5. Постановка, заміна шлуночково-очеревинного клапана	B	10
6. Розкриття, дронування абсцесів клітковинних просторів шиї	B	15
7. Хірургічні доступи в ділянці шиї	B	10
Курс (блок) 10	Торакальна хірургія	
Навчальна мета	Після закінчення курсу лікар повинен знати патогенез виникнення, клінічні прояви та принципи лікування вроджених вад розвитку та хірургічних захворювань грудної стінки та органів грудної порожнини	
Знання	Уміння	
1. Ураження грудної залози. 2. Вроджені деформації грудної клітки.	1. Зібрати скарги, анамнез у пацієнтів з вадами респіраторної системи та їхніх батьків.	

3. Вроджені діафрагмальні грижі. 4. Кісти легень та середостіння. 5. Ураження гортані, трахеї та верхніх дихальних шляхів. 6. Інфекційні ураження та хвороби легень, плеври та середостіння. 7. Езофагоскопія та діагностичні методики. 8. Розриви та перфорації стравоходу. 9. Вроджені вади стравоходу. 10. Післяопікові стриктури стравоходу. 11. Пластика стравоходу. 12. Порушення функції стравоходу. 13. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба.	2. Визначати клінічні ознаки дихальної недостатності 3. Призначити лабораторні та інструментальні обстеження у пацієнтів з ознаками дихальних розладів. 4. Оцінити результати оглядової рентгенографії у пацієнтів з вадами розвитку респіраторної системи. 5. Описати техніку виконання езофагографії, визначити показання до її застосування та оцінити її результати. 6. Оцінити результати комп'ютерної томографії у пацієнтів з вадами респіраторної системи, визначити показання до її застосування. 7. Описати техніку виконання трахеобронхоскопії та її особливості і значення у пацієнтів з вадами респіраторної системи. 8. Оцінити результати пренатальної ультразвукової діагностики при вадах респіраторної системи плоду	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Торакотомія з будь-якої причини	B	10
2. Висічення пухлини грудної клітки, середостіння	B	5
3. Резекція легеневої тканини / секвестр, частка /	B	10
4. Корекція деформації грудної клітки (лійкоподібна деформація грудної клітки, операція Nuss)	A	10
5. Корекція деформації грудної клітки (кілевидна деформація грудної клітки)	A	5
6. Плевральна пункція	C	15
7. Тренування плевральної порожнини за Бюлау	C	20
8. Резекція трахеї	A	10
9. Операція з приводу атрезії стравоходу (первинний езофаго-езофаго анастомоз)	A	10
10. Антирефлюксна операція за Nissen	B	10
11. Ендоскопічна кардіоміотомія	B	5
12. Дилатація стравоходу	C	10
13. Бужування стравоходу	C	15
14. Видалення стороннього тіла стравоходу	C	10
15. Видалення стороннього тіла дихальних шляхів	C	10
16. Діагностична бронхоскопія	C	10
Курс (блок) 11	Абдомінальна хірургія	

Навчальна мета	Після закінчення курсу лікар повинен знати ембріологію вад розвитку черевної стінки та органів черевної порожнини, можливості їх пре- та постнатальної діагностики, патогенез розвитку, клінічні прояви, способи візуалізації та лікування вроджених вад та захворювань черевної стінки та органів черевної порожнини
Знання	Уміння
1. Патологія пупка та жовточної протоки. 2. Вроджені дефекти передньої черевної стінки. 3. Пахові киби та гідроцеле 4. Неопущення яєчка, перекрут сім'яного канатика, варикоцеле. 5. Гіпертрофічний пілоростеноз. 6. Пептична виразка та інші захворювання шлунку. 7. Баріатрична хірургія підліткового віку. 8. Дуоденальна атрезія та стеноз, кільцева підшлункова залоза. 9. Атрезія та стеноз тонкої кишки. 10. Меконіальний ілеус. 11. Дивертикул Меккеля. 12. Інвагінація. 13. Порушення повороту та фіксації кишечника. 14. Інші стани, що спричиняють обструктивну кишкову непрохідність. 15. Сидром короткої кишки. 16. Шлунково-кишкові кровотечі. 17. Подвоєння травного тракту. 18. Мезентеріальні та чепцеві кісти 19. Асцит. 20. Поліпи (поліпоз) шлунково-кишкового тракту. 21. Некротичний ентероколіт. 22. Хвороба Крона. 23. Виразковий коліт. 24. Первинний перитоніт 1231. 25. Стоми тонкої та товстої кишки. 26. Атрезія, стеноз та інші обструктивні стани ободової кишки. 27. Апендицит. 28. Хвороба Гіршпрунга. 29. Кишковий дисгангліоз та інші порушення кишкової моторики. 30. Аноректальні вади розвитку. 31. Жовтяниця немовлят: біліарна атрезія. 32. Кіста загальної жовчної протоки.	1. Збирати анамнез, включаючи дані про перебіг вагітності та пологів відносно конкретного хворого. 2. Проводити огляд хворої дитини, пальпацію, аускультацию. 3. Описувати об'єктивний статус та визначати клінічні та рентгенологічні симптоми вад розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю. 4. Демонструвати техніку зондування шлунку та постановку зонда Блемора; 5. Інтерпретувати основні методи діагностики вроджених вад розвитку та захворювань органів черевної порожнини (рентгенологічні, ендоскопічні, лапароскопічні та лабораторні). 6. Обґрунтовувати та скласти план обстеження та лікування хворого. 7. Види кишкових швів, способи накладання. 8. Способи ведення чистих хірургічних ран. 9. Визначати показання до оперативного лікування, особливості ведення післяопераційного періоду; 10. Надати невідкладну допомогу при евентрації кишечника (вроджений - гастрошизис чи післяопераційній); - Виявити шлунково-кишкову кровотечу у дітей різного віку, визначити імовірне джерело кровотечі в залежності від клінічної картини. 11. Встановити наявність шлунково-кишкової кровотечі за допомогою лабораторних тестів та підтвердити локалізацію кровотечі при проведенні інструментальних досліджень. 12. Вибрати адекватний підхід до лікування шлунково-кишкової кровотечі (консервативний або хірургічний) в залежності від варіанту. 13. Проводити передопераційну підготовку пацієнта з гострими захворюваннями черевної порожнини. 14. Продемонструвати техніку виконання пневмоіригографії при інвагінації у дітей. 15. Втручання при НКН у дітей. 16. Визначити основні методи лікування набутої паретичної динамічної непрохідності. 17. Вміти поставити назогастральний зонд при парезі кишечника. 18. Освоїти різні види клізм. 19. Проводити контрастне обстеження шлунково-

33. Хвороби жовчного міхура та інфекційні ураження печінки. 34. Портальна гіпертензія. 35. Хірургічна патологія підшлункової залози. 36. Хірургічна патологія селезінки.	кишкового тракту. 20. Проводити лапароцентез, лапаротомію.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Будь-яка лапаротомія, в тому числі діагностична	C	15
2. Будь-яка лапароскопія, в тому числі діагностична	C	15
3. Гастростомія	B	15
4. Резекція дивертикула Меккеля	B	5
5. Операція при шлунково-кишковій непрохідності	B	10
6. Сегментарна резекція кишки з анастомозом	B	10
7. Висічення кісти/пухлини черевної порожнини	B	10
8. Фундоплікація шлунка	B	5
9. Міотомія при ахалазії стравоходу	B	5
10. Видалення жовчного міхура	B	5
11. Операції на жовчних шляхах	B	10
12. Накладання і закриття кишкової стоми	B	10
13. Операція з приводу кісти яєчника	B	10
14. Апендектомія	C	15
15. Вроджена непрохідність дванадцятипалої кишки	B	5
16. Вроджена непрохідність тонкої або товстої кишки	B	10
17. Вроджена атрезія заднього проходу, накладання колостоми	B	5
18. Вроджена атрезія заднього проходу, бужування промежинної нориці	C	5
19. Вроджена атрезія заднього проходу, анопроктопластика за Пена	B	5
20. Гастрошизис або пуповинна грижа	B	5
21. Операція ТЕРТ при хворобі Гіршунга	B	5
22. Лапаротомія при синдромах з некрозом кишечника / некротичний ентероколіт, мальотація та ін.	C	10
23. Пілороміотомія	C	15

24. Накладання або закриття кишкової нориці	С	15
25. Операція при кісті яєчника або пухлині черевної порожнини	В	5
26. Операція pull-through при хворобі Гіршунга	В	5
27. Лапароцентез	С	5
28. Консервативна дезінвагінація	С	10
29. Операції при інвагінації кишечника (в тому числі з резекцією кишечника)	В	5
Курс (блок) 12	Хірургічна патологія сечовидільної системи. Порухення статевго розвитку та аномалії статевго системи у дівчат	
Навчальна мета	Ознайомити студентів з діагностикою та лікуванням вад і захворювань сечовидільної системи	
Знання	Уміння	
1. Агенезія, дисплазія нирки, полікістозна хвороба. 2. Підковоподібна нирка та ектопія. 3. Обструкція сечовідно-мискового з'єднання. 4. Інфекційне ураження нирок, абсцес, міхурово-уретральний рефлюкс, сечокам'яна хвороба, тромбоз ниркової вени. 5. Подвоєння уретри та уретероцеле. 6. Порухення функції сечового міхура 7. Реконструкція сечового міхура та вихідного отвору сечового міхура. 8. Нетримання та спроможність відведення сечі. 9. Мегауретер та сидром сливоподібного живота. 10. Екстрофія сечового міхура, клоакальна екстрофія. 11. Гіпоспадія. 12. Аномалії уретри, статевго члена, калитки. 13. Порухення статевго розвитку. 14. Аномалії розвитку статевго системи у дівчаток.	1. Розпізнати основні клінічні прояви порушень уродинаміки та акту сечовипускання. 2. Диференціювати порушення уродинаміки в залежності від рівня перешкоди. 3. Проводити контрастні методи дослідження (цистографія, урографія). 4. Інтерпретувати допоміжні методи дослідження (УЗД, екскреторна урографія, цистографія, сканування), лабораторні та біохімічні аналізи. 5. Ідентифікувати особливості перебігу окремих вад розвитку, які призводять до порушення уродинаміки. 6. Тракувати загальні принципи лікування захворювань, що супроводжуються порушенням уродинаміки та розладами акту сечовипускання. 7. Визначити показання до консервативного та оперативного лікування хворих із вадами розвитку сечостатевго системи. 8. Діагностика аномалій розвитку яєчка. 9. Лікувальна тактика при вадах розвитку яєчка. 10. Володіти принципами реабілітації дітей після оперативних втручань, вміти оцінювати прогноз життя, можливі порушення після усунення патології сечовидільної системи. 11. Проводити катеризацію сечового міхура; демонструвати техніку епіцистостомії.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Операція при перекруті гідатиди Моргани	С	10

2. Операція перекруту яєчка	В	5
3. Операція пахової грижі у віці до 3 місяців	В	5
4. Операція при гіпоспадії	В	10
5. Операція при варикоцеле (Іванісевича)	В	10
6. Хірургія фімозу (circumcisio)	С	10
7. Повне або часткове видалення нирки, біопсія нирки	С	10
8. Антирефлюксні операції в урології / хірургічне та ендоскопічне лікування /	В	10
9. Позаміхурове відведення сечі (епіцистостомія)	С	10
10. Аугментація сечового міхура	В	5
11. Катетеризація сечового міхура	D	20
12. Операція видалення кісти сім'яного канатика	С	10
13. Операції при сполучній водянці сім'яного канатика	С	10
14. Хірургічна корекція меатостенозу	С	10
15. Операції при ізольованій водянці сім'яного канатика	С	10
Курс (блок) 13	Ендоскопія та відеохірургія у дітей - поглиблений курс	
Навчальна мета	Поглибити навчання в області показань та виконання ендоскопічних операцій	
Знання	Уміння	
1. Ознайомлення учасника з передовими торакоскопічними і лапароскопічними методиками, а також інструменти, що використовуються для цих процедур. 2. Огляд показань до цих процедур, у тому числі хірургічного втручання новонародженого і немовлят. 3. Лікування ускладнень ендоскопічних процедур. 4. Практичні вправи на тренажерах, у тому числі з техніки накладення ендоскопічних швів. 5. Передача або спостереження за відеоопераційними процедурами.	1. Демонструвати навички використання ендоскопічних інструментів на тренажерах. 2. Демонструвати основні етапи певних ендоскопічних операцій на тренажерах. 3. Встановлення троакарів. 4. Фіксація троакарів. 5. Практичні вправи на тренажерах, у тому числі з техніки накладення ендоскопічних швів.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Накладання троакара в ділянці пупка	С	15
2. Введення додаткових маніпуляторів	С	20

3. Операція PIRS	C	10
4. Дисекція тканин	D	25
5. Екстракорпоральний шов	C	5
6. Інтракорпоральний шов	C	10
7. Формування петлі Редера	C	5
8. Накладання пневмоперитонеума	C	15
9. Інсуфляція, іригація та аспірація	C	20
10. Лапароскопічна асистенція	D	25
11. Монополярна коагуляція тканин	C	5
12. Біполярна коагуляція тканин	C	5
13. Видалення портів	C	10
14. Закриття ран після ендоскопічних операцій	C	5
Курс (блок) 14	Вади розвитку опорно-рухового апарату. Хірургія хребта	
Навчальна мета	Надати лікарям-інтернам поглиблені знання в галузі вад розвитку опорно-рухового апарату та хірургії хребта у дітей	
Знання	Уміння	
1. Вроджений звих стегна. 2. Вроджена клишоногість. 3. Вроджена м'язова кривошия. 4. Вроджені вади верхньої кінцівки. 5. Вроджені та набуті деформації хребта. 6. Диспластичні захворювання кісток.	1. Вміти проводити етапне гіпсування при клишоногості. 2. Вміти проводити фіксацію у стременах Павлика. 3. Вміти надати інформацію пацієнтам та батькам використання, контроль ефективності корсета Шено. 4. УЗД кульшових суглобів у немовлят. 5. Вміти провести клінічне обстеження дитини з найбільш поширеними вадами розвитку опорно-рухового апарату: кривошиї, косорукості, вивиху стегна, клишоногості, синдактилії, полідактилії, ектродактилії, амніотичних перетяжках, недорозвитком та псевдоартрозом кісток гомілки. 6. Скласти план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених вад розвитку опорно-рухового апарату у дітей: кривошиї, косорукості, вивиху стегна, клишоногості, синдактилії, полідактилії, ектродактилії, амніотичних перетяжках, недорозвитку та псевдоартрози кісток гомілки. 7. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених вад розвитку опорно-рухового апарату у дітей: кривошиї, косорукості, вивиху стегна, клишоногості, синдактилії, полідактилії, ектродактилії, амніотичних перетяжках, недорозвитку та псевдоартрозу кісток гомілки. 8. Проаналізувати клініко-анамнестичні дані та результати додаткових методів обстеження з метою постановки клінічного діагнозу згідно класифікації та обґрунтувати його.	

	9. Вміти визначити кут деформації хребта за рентгенограмою 10. Вміти розробити програму відновлюваного фізіо-функціонального відновного лікування при деформаціях хребта.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1. Етапне гіпсування за Понсеті при вродженій клишоногості	C	15
2. Відкрите вправлення звиху стегна	C	10
3. Відкрите вправлення звиху стегна з пластикою вертлюгової западини, реконструкцією проксимального відділу стегна	B	5
4. Операція на м’яких тканинах при клишоногості	B	10
5. Хірургічне лікування м’язової кривоший	B	10
6. Корекція лійкокоподібної деформації грудної клітки за Nuss з лапароскопічною асистенцією	B	10
7. Корекція кілевидної деформації грудної клітки	B	10
8. Транспедикулярна імплантація гвинтів	B	10
9. Імплантація фіксаторів для здійснення керованого росту довгих кінцівок	C	10
10. Накладання апаратів зовнішньої фіксації для видовження кінцівок та усунення кутової деформації	C	10
11. Операції при синдактилії	B	10

Рівні оволодіння:

Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від "А" до "D":

А: Має знання, описує...

В: Виконує, керує, демонструє під наглядом.

С: Виконує, керує, демонструє самостійно.

D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.

4. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ (ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ)

Заходи з оцінювання результатів проходження первинної спеціалізації (інтернатури) проводяться відповідно до наказу МОЗ України від 22.06.2021 № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру» (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703, складаються з поточного та підсумкового оцінювання (атестації), єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) Крок 3 за спеціальністю.

Поточне оцінювання здійснюється керівниками груп інтернів закладів вищої освіти шляхом контролю за рівнем оволодіння компетентностями, зазначеними у відомості обліку відвідувань та успішності, що додається до програми підготовки в інтернатурі.

Проміжного оцінювання здійснюється профільною кафедрою закладу вищої освіти за результатами проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі;

куратором лікарів-інтернів у закладі охорони здоров'я, в якому проходила практична частина програми підготовки в інтернатурі, з метою перевірки ступеня оволодіння відповідними компетентностями по завершенню вивчення кожного курсу практичної частини програми підготовки в інтернатурі.

Результати проміжного оцінювання ступеня оволодіння відповідними компетентностями фіксуються у відомості обліку відвідувань та успішності та враховуються під час підсумкового оцінювання за шкалою відповідно до вимог програми підготовки в інтернатурі за конкретною спеціальністю

Підсумкове оцінювання (атестація) проводиться по закінченню навчання відповідно до програмних результатів навчання та кваліфікаційних характеристик за спеціальністю «Дитяча хірургія». Підсумкове оцінювання включає іспит із оволодіння практичними навиками, співбесіду зі спеціальності.

Атестацію на визначення засвоєння знань і практичних навиків відповідно до програмних результатів навчання та кваліфікаційних характеристик з присвоєнням професійної кваліфікації «Лікар-хірург дитячий» за спеціальністю «Дитяча хірургія» проводять атестаційні комісії, склад яких затверджує ректор НУОЗ України імені П. Л. Шупика. До складу такої комісії входять: завідувачі профільних кафедр, професори та доценти профільних кафедр (куратори – відповідальні за підготовку лікарів-інтернів на кафедрах).

До атестації для визначення знань та практичних навиків із присвоєнням звання «Лікар-спеціаліст» допускаються лікарі-інтерни, які повністю виконали програму спеціалізації «Дитяча хірургія» та успішно склали ЄДКІ Крок 3.

Виконання програми інтернатури «Дитяча хірургія» засвідчується заліковими відомостями (відомостями обліку відвідувань та успішності лікарів-інтернів).

Підсумкове оцінювання (атестація) інтернів включає:

1) ЄДКІ «Крок 3». Проведення ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3» (далі - іспит «Крок 3») – є стандартизованою формою контролю набуття інтерном компетентностей, визначених програмою навчання в інтернатурі. Іспит «Крок 3», як перший етап атестації, розробляється та проводиться державною організацією «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою

напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України» (далі - Центром тестування при МОЗ) на основі технологій стандартизованого тестування у письмовій (бланковій) або комп'ютерній формах. Форма проведення іспиту «Крок 3» визначається Центром тестування при МОЗ;

2) іспит з оволодіння практичними навиками, по закінченню якого проводиться співбесіда зі спеціальності.

Іспит з оволодіння практичними навиками та співбесіда зі спеціальності:

- оволодіння практичними навичками перевіряється шляхом виконання інтерном трьох пакетів практичних завдань та ситуаційних задач відповідно до Програми навчання в інтернатурі;

- зміст іспиту базується на визначеному програмою підготовки інтерна переліку практичних навичок та умінь, якими повинен оволодіти лікар -спеціаліст відповідної спеціальності, та їх необхідної кількості (повторюваності для оволодіння);

- оцінка іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями іспиту здійснюється за системою оцінювання, визначеною у Програмі навчання в інтернатурі;

- для проведення іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями залучають реальних, стандартизованих або віртуальних пацієнтів, манекени, фантоми, прилади, обладнання, набори даних, ситуаційні завдання, з урахуванням особливостей кожної конкретної спеціальності;

- результати іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями оформлюється протоколом засідання атестаційної комісії та доводиться до відома інтернів одразу після закінчення засідання комісії.

Результати іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями оформлюється протоколом засідання атестаційної комісії та доводиться до відома слухачів одразу після закінчення засідання комісії. По закінченню іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями проводиться співбесіда зі спеціальності.

За результатами атестації (позитивними) НУОЗ України імені П.Л. Шупика оформлюється та видається сертифікат про присвоєння професійної кваліфікації у сфері охорони здоров'я зі спеціальності «Дитяча хірургія».

При негативному результаті іспиту з оволодіння практичними навичками та вміннями лікар-інтерн вважається таким, що не засвоїв вміння і не оволодів практичними навичками, передбаченими освітньою програмою спеціалізації, та вважається неатестованим.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

[illegible]

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

[illegible]

6. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію від 22 червня 2021 року № 1254.
2. Європейські стандарти післядипломної підготовки медичних фахівців.
3. офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua>);
4. веб-портал Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua/>);
5. офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України (<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>);
6. сайт Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (<http://komzdrav.rada.gov.ua>);
7. сайт Національна академія медичних наук України (<http://www.amnu.gov.ua/index.php>); сайт AskReform (<http://askreform.com>);
8. офіційний сайт Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (<http://nmu.ua>).

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Амбулаторно-поліклінічна хірургія дитячого віку: навчально-методичний посібник. Видання друге, доповнене та перероблене / за заг. ред. проф. В. А. Дігтяра, проф. В. І. Сушка. - Дніпро: Герда, 2018. - 248 с.
2. Кривченя Д. Ю., Руденко Є. О. "Вади розвитку дихальної системи". Атлас: навчальний посібник. "Медицина", 2017.
3. Дитяча хірургія: навч.-метод. пос.// за ред. В. А. Дігтяра. - Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. - 338 с.
4. Навчально-методичний посібник "Основи діагностики, лікування та реабілітації вад розвитку опорно-рухового апарату в дітей" / за ред. А. Ф. Левицького., І. М. Бензар - Тернопіль:ТНМУ, 2019. - 220 с.
5. Переяслов А. А. Мальотація кишечника у дітей: від ембріогенезу до наслідків / Переяслов А. А. Рибальченко В. Ф., Лосев О. О. - К.: ПП "ІНПОЛ ЛТМ", 2019. - 226 с.
6. Погорілий В. В. Дитяча хірургія. Част. 1 / під заг. ред. В. В. Погорілого, О. Г. Якименко, В. С. Коноплицького, В. А. Навроцького. - ПП "ТД Едельвейс і К". - Вінниця. - 2016. - 352 с.
7. Погорілий В. В. Дитяча хірургія: метод. реком., част. 2 / В. В. Погорілий, Н. Г. Пшук, О. Г. Якименко, В. А. Навроцький. - ПП "ТД Едельвейс і К". - Вінниця. - 2016. - 351 с.
8. Політравма у дітей: навч.-метод. посіб. /І. М. Бензар, В. Є. Бліхар, Б. М. Боднар, за ред. А. Ф. Левицького. - Укрмедкнига. - Тернопіль. - 2014. - 200 с.
9. Русак П. С. Вади розвитку черевної стінки у дітей / П. С. Русак, В. С. Коноплицький, О. Д. Фофанов. - Житомир: "Полісся", 2020. - 148 с.
10. Сілкіна Ю. В. Медична ембріологія з основами тератології / Сілкіна Ю. В., Веропотвелян М. П., Данкович Н. О. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 208 с.
11. Caring for Surgical Patients (Study Guide for Students of Higher Educational Medical Institutions) // Edited by Professor V. A. Dihtyar - Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2020. - 96 p.
12. Holschneider A. M. Hirschprung's disease and allied disorders / A. M. Holschneider, P. Puri. - Springer, Berlin. 2008. - 414 p.
13. Hutson J. M., Spencer W. Beasley The Surgical Examination of Children, 2nd edition // Springer, Berlin, Heidelberg. 2013, 310 p.
14. Jeffre J. F., Lanzkowsky L. Ph. Lanzkowsky's manual of pediatric hematology and oncology, 6th ed., Elsevier. 2016, 788 p.
15. Jeffrey R. W., Kay H. M. Pediatric Gastrointestinal and Liver Disease, 5th edition // Elsevier. 2015, 1216 p.
16. Lima M. Pediatric Digestive Surgery. Springer, 2017 - 444 p.
17. Mattei P. Fundamentals of Pediatric surgery / Springer, New York. 2017, 935 p.

18. Pediatric surgery - 7th edition / editor in chief A. G Coran; associate editors, №. S. Adzick, A. A. Caldamone, T. M. Crummel et al., Philadelphia, 2013 - P. 1231 - 1235, 1255 - 1264.
19. Pediatric Surgery [7th Edition] George W. Holcomb III, Ashcraft's / - Saunders, 2020. - 1316 p.
20. Pediatric Surgery Emmanuel / A. Ameh Stephen W. Bickler Kokila Lakhoo Benedict C. Nwomeh Dan Poenaru. - Springer, Cham, 2020.- 398 p.
21. Puri P. Pediatric Surgery General Principles and Newborn Surgery/ Prem Puri, ed. Springer, 2020.
22. Pediatric surgery: in Greenfields Surgery Scientific Principles&Practice, 6th edition, 2017.
23. Pediatric Surgery: textbook / V. A. Dihtiar, V. I. Sushko, D. Yu. Kryvchenia et al.; edited by V. A. Dihtiar, V. I. Sushko, D. Yu. Kryvchenia. - Kyiv: AUSM medicine Publishing, 2019. - 368 p.
24. Pena A. Surgical treatment of colorectal problems in children / A. Pena, A. Bischoff. - Springer, New York. 2015. - 497 p.
25. Pols H.A.P. Anorectal malformations / H.A.P. Pols. - Desiree van den Hondel, 2015. - 213 p.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Боднар О. Б. Хронічний колостаз у дітей (хірургічний погляд на проблему) // О. Б. Боднар, О. П. Джам, В. П. Притула [та ін.]. - Чернівці: БДМУ, 2016. - 199 с.
1. Бензар І. Судинні аномалії у дітей / І. Бензар, А. Левицький, В. Бліхар. - Тернопіль: ТДМУ, 2017. - 360 с.
2. Васильчишина А. В. Перинатальна анатомія сідничної ділянки / А. В. Васильчишина, Т. В. Хмара, Я. М. Васильчишина. - Чернівці: Медуніверситет, 2017, - 220 с.
3. Гойда Н. Г., Добрянський Д. О., Знаменська Т. К. Уніфікований клінічний протокол "Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні". Київ. 2014, 18 с.
4. Диагностика и лечение стеноза пищевода у детей / Д. Ю. Кривченя, А. Г. Дубровин, С. А. Андреещев. - К.: Лига-Информ, 2008. - 182 с.
5. Клиническое обследование ребенка / А. В. Катилев, Д. В. Дмитриев, Е. Ю. Дмитриева, С. Ю. Макаров. - Вінниця: Нова книга, 2016. - 560 с.
6. Коноплицький В. С. Апендицит у дітей: вікові особливості клінічних проявів та епонімична симптоматика / В. С. Коноплицький, В. В. Погорілий, О. Г. Якименко, О. О. Фомін. - Вінниця, ТОВ "ТВОРИ". - 2020. - 112 с.
7. Ксьонз І. В. Практичні навички з дитячої хірургії та реаніматології / І. В. Ксьонз, Є. М. Гриценко, Д. А. Шкурупій. - Полтава, видавництво "Сімон", 2015. - 127 с.
8. Лима М. Детская урология. Современные операционные методики: от внутриутробного периода до пубертата / Марио Лима, Джанантонио Манцони. - ГЭОТАР - Медиа. - 2018. - 464 с.
9. Макаров А. В., Данилов О. А., Сокур П. П., Рибальченко В. Ф., Юрченко М. І. Хвороби стравоходу у дітей. - К.: КМАПО, 2003. - 358 с.
10. Некротизуючий ентероколіт у новонароджених / І. О. Македонський, Т. К. Знаменська, Т. К. Мавропуло, О. М. Горбатюк, О. В. Воробйова. - Житомир.: Видавець О. О. Євнюк, 2019. - 208 с.
11. Порушення випорожнень у дітей: закрепи та енкопрез / В. Ф. Рибальченко, В. В. Бережний, В. С. Коноплицький та ін.; За ред. проф. В. Ф. Рибальченка, В. В. Бережного, В. С. Коноплицького, П. С. Русака. - К.: ПП "ІНПОЛ ЛТМ", ТОВ "Друкарня "Рута"", 2018. - 548 с.
12. Рибальченко В. Ф. Порушення випорожнень у дітей: закрепи та енкопрез / В. Ф. Рибальченко, В. В. Бережний, П. С. Русак. - ПП "ІНПОЛ ЛТМ" Київ. - 2018. - 547 с.
13. Слободян О. М. Клінічна анатомія прямої кишки та відхідника / О. М. Слободян, Г. Я. Костюк, В. Г. Дуденко [та ін.]. - Чернівці, 2015. - 180 с.
14. Хронічний колостаз у дітей (хірургічний погляд на проблему) / О. Б. Боднар, О. П. Джам, В. П. Притула, Л. І. Ватаманеску, Г. Б. Боднар. - Чернівці: БДМУ, 2016. - 199 с.
15. Ahmed H. Al-Salem An illustrated Guide to Pediatric Urology Springer, Switzerland. 2017, 702 p.

15. Carachi R., Agarwala S., Tim j. Bradnock Basic Techniques in Pediatric Surgery // Springer, 2013.
16. Danielson J. Anorectal Malformations. Long-term outcome and aspects of secondary treatment / J. Danielson. - Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis, - 2015. - 109 p.
17. Hoekman D. R. Studies on inflammatory bowel disease and functional gastrointestinal disorders in children and adults / D. R. Hoekman. - AMC-UvA, 2016. - 310 p.
18. Hoyte L. Biomechanics of the Female Pelvic Floor / L. Hoyte, M. S. Damaser. - Elsevier, 2016. - 550 p.
19. Nelson textbook of pediatrics, 20th ed. // Elsevier. 2016, 3388 p.
20. Holschneider A. M. Anorectal malformations in children: embryology, diagnosis, surgical treatment, follow-up / A. M. Holschneider, J. M. Hutson. - Springer, New York. 2006. - 480 p.